

ประกาศแพทยสภา

ที่ ๕๗ / ๒๕๖๑

เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม

พ.ศ. ๒๕๖๑

ตามที่ข้อบังคับแพทยสภา ว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติและวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๑๒ ข้อ ๑๓ ข้อ ๑๔ ข้อ ๑๕ และข้อ ๑๘ กำหนดให้ผู้รับการฝึกอบรม การดำเนินการหลักสูตรการฝึกอบรม ระยะเวลา สถานที่ปฏิบัติงาน ลักษณะและปริมาณงานที่ปฏิบัติ คุณสมบัติของผู้มีสิทธิยื่นคำขอหนังสืออนุมัติและวุฒิบัตร รวมทั้งการสอบหรือการประเมินความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม ต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในเกณฑ์หลักสูตรที่แพทยสภารับรอง

นอกจากนี้ตามข้อ ๒๕ กำหนดให้คณะกรรมการฝึกอบรมและสอบความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (อฟส.) แต่ละสาขา มีอำนาจหน้าที่ในการ (๑) วางเป้าหมาย จัดทำหลักสูตร และวิธีการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน (๒) กำหนดหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของโรงพยาบาลหรือสถาบันฝึกอบรมสาขาหรืออนุสาขานั้น (๓) ประเมินคุณภาพของโรงพยาบาลหรือสถาบันฝึกอบรม ตามหลักเกณฑ์การประเมินสถาบันฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านที่แพทยสภากำหนด เพื่อเสนอให้แพทยสภารับรองหรือยกเลิกการรับรอง ทั้งนี้การประเมินคุณภาพโรงพยาบาล หรือสถาบันฝึกอบรมนี้ให้พิจารณาทบทวนทุก ๕ ปี (๔) ประเมินคุณสมบัติของผู้ที่ยื่นคำขออนุญาตหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตร เพื่อเป็นผู้มีสิทธิสอบ (๕) ดำเนินการสอบและตัดสินผลการสอบ (๖) ติดตามผล ทำข้อเสนอแนะ และดำเนินการแก้ปัญหาการฝึกอบรมสาขาหรืออนุสาขานั้น และ (๗) ควบคุมให้โครงการฝึกอบรมในสาขาหรืออนุสาขานั้น ดำเนินไปตามเป้าหมายที่แพทยสภากำหนด ทั้งนี้ด้วยความเห็นชอบของราชวิทยาลัยที่รับผิดชอบสาขาหรืออนุสาขานั้นตามหลักเกณฑ์ที่แพทยสภากำหนด

ดังนั้นเพื่อให้มีหลักเกณฑ์ในการดำเนินงานของ อฟส. ทุกคณะดังกล่าวให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และเพื่อเป็นการประกันคุณภาพของผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาและอนุสาขาต่างๆ รวมทั้งเพื่อใช้เป็นหลักในการจัดทำมาตรฐานด้านต่างๆ อันจะส่งผลให้การจัดการฝึกอบรมมุ่งสู่เป้าหมายในการผลิตแพทย์เฉพาะทางได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล จึงเห็นสมควรให้มีกรอบมาตรฐานคุณวุฒิความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมแต่ละสาขาและอนุสาขา โดยอนุวัติตามเกณฑ์มาตรฐานเวชบัณฑิตศึกษาของสหพันธ์แพทยศาสตรศึกษาโลก ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๘ (Postgraduate Medical Education WFME Global Standards for Quality Improvement: the 2015 Revision) คณะกรรมการแพทยสภาโดยคำแนะนำของคณะกรรมการกลางฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน ได้มีมติในคราวประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑ และคราวประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ให้ออกประกาศไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศแพทยสภา เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ ให้ใช้ประกาศนี้สำหรับการกำหนดเป้าหมายของการจัดการฝึกอบรมเพื่อให้ผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาและอนุสาขาต่างๆ มีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานเวชบัณฑิตศึกษาของสหพันธ์แพทยศาสตรศึกษาโลก ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๘ ในทุกระดับคุณวุฒิและสาขา และให้ใช้บังคับตั้งแต่ปีการฝึกอบรม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความข้อ ๑ และข้อ ๔ ในประกาศแพทยสภาที่ ๑๗/๒๕๕๒ เรื่อง เกณฑ์หลักสูตรการฝึกอบรมเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาและอนุสาขาต่างๆ เกณฑ์สถาบันฝึกอบรม การขอเป็นสถาบันฝึกอบรม และการติดตามกำกับดูแลสถาบันการฝึกอบรม พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความตามประกาศนี้แทน

บรรดาข้อกำหนด ประกาศ เกณฑ์ และมติอื่นใดในส่วนที่มีประกาศไว้แล้วในประกาศนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งประกาศนี้ ให้ใช้ประกาศนี้แทน

ข้อ ๔ ในประกาศนี้

“แพทย์เฉพาะทาง” หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมซึ่งได้รับหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาและอนุสาขาต่างๆ ที่แพทยสภาออกให้ตามมาตรา ๒๑ (๓) ฉ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕

“ราชวิทยาลัย” หมายความว่า ราชวิทยาลัยหรือวิทยาลัยวิชาชีพเวชกรรมสาขาต่างๆ ที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๒๑ (๓) (ฉ) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ ที่แพทยสภามอบหมายให้กำกับดูแลการฝึกอบรมสาขาหนึ่งสาขาใด

“สาขา” หมายความว่า สาขาและอนุสาขาที่แพทยสภาออกหนังสืออนุมัติและวุฒิบัตรตามข้อ ๕ แห่งข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติและวุฒิบัตรเพื่อแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๕๒

“อฝส.” หมายความว่า คณะอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมแต่ละสาขา

“การฝึกอบรม” หมายความว่า การฝึกอบรมหรือการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาต่างๆ

“สถาบันฝึกอบรม” หมายความว่า สถาบันทางการแพทย์ที่ทำการฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาต่างๆ ที่แพทยสภารับรองตามมาตรา ๘ (๕) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ ประกอบกับเกณฑ์ข้อ ๒ และข้อ ๓ ในประกาศแพทยสภาที่ ๑๗/๒๕๕๒ เรื่อง เกณฑ์หลักสูตรการฝึกอบรมเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาและอนุสาขาต่างๆ เกณฑ์สถาบันฝึกอบรม การขอเป็นสถาบันฝึกอบรม และการติดตามกำกับดูแลสถาบันการฝึกอบรม พ.ศ. ๒๕๕๒

“แผนงานฝึกอบรม” หมายความว่า แผนที่วางไว้เป็นแนวในการดำเนินการฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมแต่ละสาขาของสถาบันฝึกอบรมแต่ละแห่ง ซึ่งแพทยสภารับรองให้ดำเนินการหลักสูตรตามมาตรา ๘ (๔) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ เพื่อการฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขานั้น

ข้อ ๕ ประกาศนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกรอบมาตรฐานให้ราชวิทยาลัย อฝส. สถาบันฝึกอบรม และแผนงานฝึกอบรมใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และพัฒนาคุณภาพการจัดการฝึกอบรม ให้สามารถผลิตแพทย์เฉพาะทางสาขาต่างๆ ที่มีคุณภาพ และเพื่อประโยชน์ต่อการรับรองมาตรฐานคุณวุฒิแพทย์เฉพาะทาง

ข้อ ๖ ให้ราชวิทยาลัยและ อฟส. นำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมนี้ ไปพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาต่างๆ (มคอ.๑) ตามแนวทางในผนวก ก. เพื่อสถาบัน/แผนงานฝึกอบรมได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตรและแผนงานฝึกอบรม รวมทั้งจัดการเรียนการสอนเพื่อให้คุณภาพของแพทย์เฉพาะทางที่ผลิตในสาขาเดียวกันมีมาตรฐานที่เทียบเคียงกันได้ทั้งในระดับชาติและระดับสากล

เกณฑ์หลักสูตรการฝึกอบรมสาขาใดที่แพทยสภาอนุมัติไว้แล้วตามประกาศในข้อ ๓ และยังคงมีการฝึกอบรมอยู่ในวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ ให้ราชวิทยาลัยและ อฟส. จัดให้มีการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขานั้นตามวรรคหนึ่ง แล้วเสนอแพทยสภาเพื่อพิจารณาอนุมัติให้แล้วเสร็จภายในเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒

กรณีสาขาใหม่ที่แพทยสภาอนุมัติให้เริ่มมีการฝึกอบรมไว้แล้วแต่ยังไม่ถึงห้าปีในวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ ราชวิทยาลัยและ อฟส. อาจจัดให้มีการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขานั้น แล้วเสนอแพทยสภาเพื่อพิจารณาอนุมัติให้แล้วเสร็จก่อนครบกำหนดห้าปีนับแต่วันที่แพทยสภามีมติอนุมัติให้เริ่มมีการฝึกอบรมสาขานั้นก็ได้

สาขาใดที่แพทยสภาอนุมัติมาตรฐานคุณวุฒิความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมแล้วตามวรรคสองและวรรคสาม ให้ราชวิทยาลัยและ อฟส. จัดให้มีการปรับปรุงมาตรฐานคุณวุฒิความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขานั้น แล้วเสนอแพทยสภาเพื่อพิจารณาอนุมัติอย่างน้อยทุกห้าปี เว้นแต่สาขาใดมีระดับขั้นการฝึกอบรมเกินกว่าสามระดับขั้น อาจดำเนินการปรับปรุงเกณฑ์ดังกล่าวเกินกว่าทุกห้าปีก็ได้แต่ต้องไม่เกินกว่าสองปีนับแต่ปีที่ครบระยะเวลาของระดับขั้นการฝึกอบรมสาขานั้น

สาขาใดไม่ได้มีการดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในวรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคสี่ แล้วแต่กรณี ให้ระงับการฝึกอบรมสาขานั้นไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าจะดำเนินการให้แล้วเสร็จ และกรณีถูกระงับการฝึกอบรมตั้งแต่ห้าปีขึ้นไปให้ยกเลิกการฝึกอบรมสาขานั้น

กรณีราชวิทยาลัยพิจารณาเห็นความจำเป็นที่จะต้องมีการฝึกอบรมผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาใดเพิ่มเติม เมื่อได้ดำเนินการตามประกาศแพทยสภาที่ ๒๕/๒๕๕๙ เรื่องหลักเกณฑ์การขออนุมัติเกณฑ์หลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านสาขาใหม่ และได้รับอนุมัติจากแพทยสภาแล้ว ให้คณะกรรมการที่แพทยสภาแต่งตั้งขึ้นตามประกาศดังกล่าวดำเนินการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขานั้นตามวรรคหนึ่ง เสนอแพทยสภาเพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป และให้นำความในวรรคสี่และวรรคห้ามาใช้บังคับกับสาขาดังกล่าวโดยอนุโลม

ข้อ ๗ ให้สถาบันฝึกอบรมจัดให้มีการพัฒนาหรือปรับปรุงรายละเอียดของแผนงานฝึกอบรมตามมาตรฐานคุณวุฒิความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (มคอ.๑) ของสาขาที่ดำเนินการฝึกอบรมแต่ละสาขา โดยจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร รายละเอียดของกิจกรรม และประสบการณ์การเรียนรู้ (มคอ.๒) ตามแนวทางในผนวก ข. รวมทั้งรายงานผลการดำเนินการของกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ และรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรและแผนงานฝึกอบรม โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตามผนวก ค. เกณฑ์มาตรฐานการฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (มคอ.๓) และดำเนินการจัดการเรียนการสอนการฝึกอบรม ตลอดจนดำเนินการวัดและประเมินผล เพื่อให้มั่นใจว่าแพทย์เฉพาะทางที่สำเร็จการฝึกอบรมนั้นมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่กำหนด ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่แพทยสภามีมติอนุมัติมาตรฐานคุณวุฒิความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขานั้นตามข้อ ๖ วรรคสองและวรรคสาม

ให้สถาบันฝึกอบรมจัดให้มีการพัฒนาหรือปรับปรุงรายละเอียดของแผนงานฝึกอบรมตามวรรคหนึ่ง โดยมีตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และเกณฑ์การประเมิน (มคอ. ๒)

ตามมาตรฐานคุณวุฒิความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (มคว.๑) สาขานั้นที่แพทยสภาอนุมัติแล้วตามข้อ ๖ วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคสี่ แล้วแต่กรณี เสนอต่อ อ.ผส. และราชวิทยาลัยที่แพทยสภามอบหมายให้กำกับดูแลการฝึกอบรมสาขานั้นพิจารณาอนุมัติ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่แพทยสภามีมติอนุมัติมาตรฐานคุณวุฒิ (มคว.๑) สาขาดังกล่าว

กรณีสถาบันทางการแพทย์ซึ่งแพทยสภารับรองให้เปิดเป็นสถาบันฝึกอบรมได้แล้ว ประสงค์จะเปิดการฝึกอบรมผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาใด ที่แพทยสภามีมติกรอบมาตรฐานคุณวุฒิความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขานั้นตามข้อ ๖ วรรคสองและวรรคสามแล้ว ให้ดำเนินการโดยอนุโลมตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้คณะอนุกรรมการกลางฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านอาจพิจารณายกเว้นเกณฑ์บางข้อที่ยังไม่สามารถประเมินได้ในขณะที่จะเปิดการฝึกอบรมก็ได้

ข้อ ๘ ให้ราชวิทยาลัยจัดให้มีการประเมินตามหลักเกณฑ์และวิธีการในผนวก ง. เพื่อรับรองมาตรฐานและคุณภาพการฝึกอบรมของแผนงานฝึกอบรมแต่ละแผนของสถาบันฝึกอบรมแต่ละแห่ง โดยอย่างน้อยแผนงานฝึกอบรมนั้นต้องบรรลุข้อกำหนดไว้ทุกข้อ ตามเกณฑ์มาตรฐานการฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมเกณฑ์ในผนวก ค. แล้วเสนอให้แพทยสภาเห็นชอบให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่แผนงานฝึกอบรม (มคว.๒) ดังกล่าวได้รับการอนุมัติตามข้อ ๗ วรรคสอง

แผนงานฝึกอบรมสาขาใดที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการฝึกอบรมตามวรรคหนึ่งแล้ว มีสิทธิได้รับการประเมินศักยภาพการฝึกอบรม เพื่อเสนอให้แพทยสภาพิจารณาอนุมัติเพิ่มหรือคงจำนวนการรับแพทย์เข้ารับการฝึกอบรมในปีการฝึกอบรมถัดไปได้

กรณีที่แผนงานฝึกอบรมสาขาของสถาบันฝึกอบรมแห่งใดไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการฝึกอบรมตามที่กำหนดในวรรคหนึ่ง ให้ระงับการรับแพทย์เข้าฝึกอบรมไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าแผนงานฝึกอบรมนั้นจะได้รับการรับรอง และหากถูกระงับการรับแพทย์เข้าฝึกอบรมตั้งแต่ห้าปีขึ้นไปให้ยกเลิกแผนงานฝึกอบรมนั้น

ให้ราชวิทยาลัยและ อ.ผส. จัดให้มีการประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานและคุณภาพการฝึกอบรมของแผนงานฝึกอบรมของสถาบันฝึกอบรมแต่ละแห่งตามวรรคหนึ่งซ้ำ เพื่อให้มีการพัฒนาการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยตามระยะเวลาที่กำหนดตามข้อ ๖ วรรคสี่ และให้นำความในวรรคสองและวรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลมด้วย

ข้อ ๙ ให้สำนักงานเลขาธิการแพทยสภาเผยแพร่ มาตรฐานคุณวุฒิความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาต่างๆ (มคว.๑) ที่แพทยสภาอนุมัติแล้วตามข้อ ๖ ให้สาธารณะทราบทั่วกัน

ให้ราชวิทยาลัยเผยแพร่หลักสูตรและแผนงานฝึกอบรมของสถาบันฝึกอบรมที่แพทยสภาเห็นชอบแล้วตามข้อ ๘ วรรคหนึ่งและวรรคสี่ ให้สาธารณะทราบทั่วกันด้วย

ข้อ ๑๐ แผนงานฝึกอบรมของสถาบันฝึกอบรมใดที่มีผู้สำเร็จการฝึกอบรมแล้วและยังคงเปิดการฝึกอบรมอยู่ในวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ ต้องพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรและแผนงานฝึกอบรมนั้นให้ได้รับการรับรองตามประกาศนี้ ภายในเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓

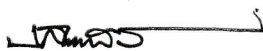
แผนงานฝึกอบรมของสถาบันฝึกอบรมใดที่เปิดการฝึกอบรมอยู่ในวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ แต่ยังไม่ มีผู้สำเร็จการฝึกอบรม ต้องพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรและแผนงานฝึกอบรมนั้นให้ได้รับการรับรองตามประกาศนี้ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้สำเร็จการฝึกอบรม

สำหรับสถาบัน/แผนงานฝึกอบรมที่จะรับผู้รับการฝึกอบรมใหม่เป็นครั้งแรก ต้องมีให้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับประกาศนี้ตั้งแต่ปีการฝึกอบรม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

ข้อ ๑๑ ให้ราชวิทยาลัยกำกับ ดูแล ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้การจัดการฝึกอบรมเป็นไปอย่างมีคุณภาพและมาตรฐานตามเจตนารมณ์ของประกาศนี้

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ข้างต้นได้หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัตินอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการกลางการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านที่จะพิจารณาและให้ถือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกลางฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านนั้นเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑

(นายแพทย์ประสิทธิ์ วัฒนาภา)

นายกแพทยสภา

ผนวก ก. แนวทางพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิความรู้ความชำนาญ ในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาต่างๆ (มคอ.๑)

การจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาต่างๆ ให้ดำเนินการทำนองเดียวกันกับเกณฑ์มาตรฐานผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมของแพทยสภา พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยกำหนดมาตรฐานคุณสมบัติและผลการเรียนรู้แต่ละด้านของแต่ละสาขาและลักษณะของแต่ละหลักสูตร ซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

๑. ชื่อสาขา

ระบุชื่อสาขาความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขานั้น ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

๒. ชื่อหนังสืออนุมัติ/วุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม

ระบุชื่อของหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขานั้น ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

๓. ราชวิทยาลัยที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลการฝึกอบรมและที่เกี่ยวข้อง

ระบุชื่อราชวิทยาลัยที่แพทยสมาคมมอบหมายให้กำกับดูแลการฝึกอบรม รวมทั้งราชวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องทุกสาขา

๔. ลักษณะและพันธกิจของสาขา

ระบุลักษณะและพันธกิจของสาขานั้นแสดงเป็นลายลักษณ์อักษร และเผยแพร่พันธกิจของสาขาไปยังผู้มีส่วนได้เสียหลักและภาคสุขภาพที่เกี่ยวข้องให้รับทราบโดยทั่วกัน ทั้งนี้พันธกิจของสาขานั้นต้องอยู่บนพื้นฐานของความจำเป็น/ต้องการของชุมชนและสังคม และความจำเป็น/ต้องการของระบบสุขภาพ รวมทั้งความรับผิดชอบทางสังคมอื่นตามความเหมาะสม ตลอดจนต้องให้ผู้มีส่วนได้เสียและตัวแทนผู้รับการฝึกอบรมมีบทบาทในการกำหนดพันธกิจของสาขานั้นด้วย

๕. มาตรฐานความรู้ความชำนาญของแพทย์เฉพาะทาง

ระบุคุณสมบัติและขีดความสามารถที่ผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขานั้นสามารถทำได้อย่างอิสระทั้ง ๖ ด้าน ได้แก่

- ๕.๑ การบริบาลผู้ป่วย (Patient Care)
- ๕.๒ ความรู้และทักษะหัตถการทางเวชกรรม (Medical Knowledge & Procedural Skills)
- ๕.๓ ทักษะระหว่างบุคคลและการสื่อสาร (Interpersonal and Communication Skills)
- ๕.๔ การเรียนรู้และการพัฒนาจากฐานการปฏิบัติ (Practice-based Learning and Improvement)
- ๕.๕ วิชาชีพนิยม (Professionalism)
- ๕.๖ การทำเวชปฏิบัติให้สอดคล้องกับระบบสุขภาพ (Systems-based Practice)

๖. มาตรฐานผลการเรียนรู้ ระบุมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่สะท้อนคุณสมบัติและขีดความสามารถของแพทย์เฉพาะทางสาขานั้นทั้ง ๖ ด้าน ประกอบด้วย

๖.๑ กิจกรรมวิชาชีพที่เชื่อมั่นได้ (Entrustable Professional Activities: EPA) ของแพทย์เฉพาะทางสาขานั้น โดยแต่ละกิจกรรมดังกล่าวให้ระบุรายละเอียดดังต่อไปนี้

- ก) หัวข้อกิจกรรมวิชาชีพที่เชื่อมั่นได้ (title of the EPA)
- ข) ลักษณะเฉพาะและข้อจำกัด (specification and limitations)

- ค) เขตความรู้ความชำนาญที่เกี่ยวข้องมากที่สุด (most relevant domains of competence)
- ง) ประสบการณ์ ความรู้ ทักษะ เจตคติ และพฤติกรรมที่จำเป็นเพื่อให้เชื่อมั่นได้ (required experience, skills, attitude and behavior for entrustment)
- จ) แหล่งสารสนเทศการประเมินผลเพื่อประเมินความก้าวหน้าและก่อตั้งการตัดสินใจให้เชื่อมั่นรวบยอด (assessment information sources to assess progress and ground a summative entrustment decision)
- ฉ) ความเชื่อมั่นในการกำหนดระดับการกำกับดูแลถึงระยะใดของการฝึกอบรม (entrustment for which level of supervision is to be reached at which stage of training?)
- ๖.๒ **ขั้นขีดความสามารถ (milestones)** โดยจำแนกผลการเรียนรู้ของขีดความสามารถแต่ละอย่างเป็น ๕ ขั้น ดังนี้
 - ก) ขั้น ๑ ให้เป็นผู้สังเกตการณ์เท่านั้น ไม่อนุญาตให้ปฏิบัติกิจกรรมนั้น (not allowed to practice the EPA)
 - ข) ขั้น ๒ สามารถให้ปฏิบัติกิจกรรมนั้นได้ภายใต้การกำกับดูแลอย่างเต็มที่ (practice the EPA with full supervision)
 - ค) ขั้น ๓ สามารถให้ปฏิบัติเองได้ภายใต้การกำกับดูแล (practice the EPA with supervision on demand)
 - ง) ขั้น ๔ สามารถให้ปฏิบัติเองได้โดยไม่ต้องกำกับดูแล (“unsupervised” practice allowed)
 - จ) ขั้น ๕ อาจให้กำกับดูแลผู้อื่นปฏิบัติได้ (supervision task may be given)

๗. โครงสร้างหลักสูตร/แผนงานฝึกอบรม

ระบุหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการดำเนินการฝึกอบรม/หลักสูตร รวมทั้งจำนวนระดับขั้นของการฝึกอบรมและการเทียบโอนผลการเรียนรู้ของสาขาต่างๆ โดย ๑ ระดับขั้นเทียบเท่าการฝึกอบรมเต็มเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปี ทั้งนี้แต่ละสาขาประเภทที่ ๑ และ ๒ ต้องมีไม่น้อยกว่า ๓ ระดับขั้น, และแต่ละอนุสาขาประเภทที่ ๓ ต้องมีไม่น้อยกว่า ๒ ระดับขั้น

๘. เนื้อหาสาระสำคัญของสาขา ระบุเนื้อหาสาระของการฝึกอบรม/หลักสูตร ซึ่งต้องครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้

- ๘.๑ ความรู้พื้นฐานทางเวชชีววิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์คลินิก วิทยาศาสตร์สังคมและพฤติกรรม และเวชศาสตร์ป้องกัน รวมทั้งโรคหรือภาวะของผู้ป่วยและหัตถการที่จำเป็นในสาขานั้น
- ๘.๒ การตัดสินใจทางคลินิก และการใช้ยาอย่างสมเหตุผล
- ๘.๓ ทักษะการสื่อสาร
- ๘.๔ จริยธรรมทางการแพทย์
- ๘.๕ การสาธารณสุข และระบบบริการสุขภาพ
- ๘.๖ กฎหมายการแพทย์และนิติเวชวิทยา
- ๘.๗ หลักการบริหารจัดการ
- ๘.๘ ความปลอดภัยของผู้ป่วย
- ๘.๙ การดูแลตนเองของแพทย์
- ๘.๑๐ การเกี่ยวข้องกับการแพทย์ดั้งเดิม การแพทย์ประเพณีนิยมพื้นถิ่น และการแพทย์เสริม
- ๘.๑๑ พื้นฐานและระเบียบวิจัยทางการแพทย์ ทั้งการวิจัยทางคลินิกและเวชวิทยาการระบาด
- ๘.๑๒ เวชศาสตร์อิงหลักฐานประจักษ์

๙. กลวิธีการฝึกอบรม การประเมินผลการเรียนรู้ และการทำวิจัย

๙.๑ กลวิธีการฝึกอบรม

- ก) กำหนดสภาวะการฝึกอบรม/ปฏิบัติงาน ทั้งด้านความรู้และด้านเวชปฏิบัติ
- ข) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้รับการฝึกอบรมให้เป็นผู้กำหนดแนวทางการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้สติปัญญานำทาง สนับสนุนให้ผู้รับการฝึกอบรมได้ใช้ความรู้ความชำนาญในสาขานั้น หรือบูรณาการร่วมกับสาขาอื่น สามารถเรียนรู้สร้างและประยุกต์ความรู้เพื่อพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
- ค) ให้มีการสัมมนาร่วมกับแพทย์เฉพาะทางและผู้ทรงคุณวุฒิต่างสถาบัน ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งจัดให้มีการฝึกอบรมในประเทศและต่างประเทศ เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ที่จะสามารถพัฒนาและนำไปสู่กระบวนการทางวิชาการและวิชาชีพเวชกรรมเฉพาะทางสาขานั้น
- ง) มีการหยิบยกกรณีศึกษาที่มีคุณภาพดีมาก มาศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์สรุปประเด็นเพื่อสร้างและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่ อันเป็นการขยายการประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่เชื่อมโยงกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบัน/แผนงานฝึกอบรมทั้งใน และต่างประเทศ เพื่อสร้างมาตรฐานด้านการฝึกอบรมในระดับนานาชาติ

๙.๒ กลวิธีการประเมินผลการเรียนรู้

- ก) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการวัดและประเมินผลระหว่างการฝึกอบรมและการเลื่อนระดับชั้น รวมทั้งการวัดและประเมินผลเพื่อวุฒิบัตร/หนังสืออนุมัติ
- ข) ใช้วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีที่หลากหลาย โดยคำนึงถึงพัฒนาการของผู้รับการฝึกอบรม และผลการเรียนรู้ที่ต้องการวัด
- ค) เชิญผู้ทรงคุณวุฒิที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่ราชวิทยาลัยกำหนดจากภายนอกสถาบันมาร่วมเป็นกรรมการประเมินผลการเรียนรู้
- ง) เกณฑ์การวัดและประเมินผลความรู้ อาศัยเกณฑ์การวัดผลและการสำเร็จการฝึกอบรมตามมาตรฐานคุณวุฒิความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาต่างๆ ที่ราชวิทยาลัยเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การวัดผล และเกณฑ์ขั้นต่ำของแต่ละรายการกิจกรรม

๙.๓ การทำวิจัย และการรับรองวุฒิบัตรฯ สาขานั้นให้มีคุณวุฒิ “เทียบเท่าปริญญาเอก”

๑๐. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของแพทย์เฉพาะทาง

๑๐.๑ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของแพทย์ขณะที่กำลังรับการฝึกอบรม

๑๐.๒ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังจากสำเร็จการฝึกอบรม

๑๑. คุณสมบัติและจำนวนผู้รับการฝึกอบรมและการเทียบโอนผลการเรียนรู้

๑๑.๑ ระบุคุณสมบัติของผู้รับการฝึกอบรม โดยอย่างน้อยต้องมีคุณสมบัติตามที่แพทยสภาประกาศกำหนดเป็นรายปี

๑๑.๒ ระบุเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกผู้รับการฝึกอบรม รวมทั้งการเทียบโอนผลการเรียนรู้

๑๑.๓ ระบุ “ศักยภาพการฝึกอบรม” อันได้แก่ จำนวนผู้รับการฝึกอบรมที่แผนงานฝึกอบรมของสถาบันฝึกอบรมจะรับได้ในแต่ละชั้น โดยกำหนดเป็นสัดส่วนของจำนวนอาจารย์ประจำแผนงานฝึกอบรมแบบเต็มเวลาในข้อ ๑๒ และทรัพยากรการฝึกอบรมของสาขาที่ให้การฝึกอบรมตามที่ระบุไว้ในข้อ ๐

ในกรณีที่แผนงานฝึกอบรมเป็นแบบที่มีสถาบันฝึกอบรมหลายแห่งรวมกัน สถาบันร่วมฝึกอบรม หรือสถาบันฝึกอบรมสมทบ ให้ใช้จำนวนอาจารย์ของสถาบันฝึกอบรมทุกแห่งที่กำหนดในข้อ ๑๒ ในการคำนวณ และหากสถาบันฝึกอบรมใดมีสถานภาพเป็นสถาบันร่วมฝึกอบรมหรือสถาบันฝึกอบรมสมทบให้แก่หลายแผน-

งานฝึกอบรมในสาขาเดียวกัน จำนวนผู้รับการฝึกอบรมที่จะปฏิบัติงานในสถาบันฝึกอบรมแห่งนั้นในแต่ละห้วงเวลาจะต้องไม่เกินศักยภาพของสถาบันฝึกอบรมนั้น

๑๒.คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการฝึกอบรม

๑๒.๑ “อาจารย์ผู้รับผิดชอบแผนงานฝึกอบรม” หมายถึง อาจารย์ประจำแผนงานฝึกอบรมที่มีภาระหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนการฝึกอบรม ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผล และการพัฒนาหลักสูตร โดยอาจารย์ผู้รับผิดชอบแผนงานฝึกอบรมต้องอยู่ประจำแผนงานฝึกอบรมนั้นตลอดระยะเวลาที่จัดการฝึกอบรม และจะเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบแผนงานฝึกอบรมเกินกว่าหนึ่งแผนงานฝึกอบรมในเวลาเดียวกันไม่ได้ ยกเว้นแผนงานฝึกอบรมที่เป็นสาขาวิชาเดียวกันหรือสหวิทยาการหรือสหวิทยาการ ให้เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบแผนงานฝึกอบรมได้อีกหนึ่งแผนงานฝึกอบรม และอาจารย์ผู้รับผิดชอบแผนงานฝึกอบรมสามารถซ้ำได้ไม่เกิน ๒ คน

ทั้งนี้ในแผนงานฝึกอบรมแต่ละแผน ต้องจัดให้มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบแผนงานฝึกอบรมที่มีความรู้และทักษะในการจัดการฝึกอบรมและประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้รับการฝึกอบรม และมีประสบการณ์ทำวิจัยหรือประสบการณ์ประกอบวิชาชีพในสาขาวิชาที่ฝึกอบรมมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี และมีความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนงานฝึกอบรมนั้นเป็นอย่างดี อย่างน้อย ๑ คน

๑๒.๒ “อาจารย์ประจำแผนงานฝึกอบรม” หมายถึง อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรที่เปิดฝึกอบรม* ซึ่งมีหน้าที่สอนและค้นคว้าวิจัยในสาขาวิชาดังกล่าว ทั้งนี้อาจเป็นอาจารย์ประจำแผนงานฝึกอบรมหลายแผนงานฝึกอบรมได้ในเวลาเดียวกันก็ได้ แต่ต้องเป็นแผนงานฝึกอบรมที่อาจารย์ผู้นั้นมีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของแผนงานฝึกอบรม

๑๒.๓ จำนวนและคุณวุฒิอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรม กำหนดอัตราส่วนของอาจารย์ประจำแผนงานฝึกอบรมเต็มเวลาหรือเทียบเท่าทั้งหมดต่อผู้รับการฝึกอบรมแต่ละระดับเท่ากับสองต่อหนึ่ง (๒ : ๑) เว้นแต่สาขาที่ต้องเร่งการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นในระบบสาธารณสุขของประเทศ ราชวิทยาลัยอาจแสดงเหตุผลความจำเป็นต่อแพทยสภาขอปรับอัตราส่วนดังกล่าวเป็นการชั่วคราวได้ไม่เกินครั้งละห้าปี แต่ทั้งนี้ต้องมีจำนวนอาจารย์มากกว่าผู้รับการฝึกอบรมแต่ละระดับอย่างน้อยหนึ่งคน

กรณีจำเป็นต้องให้มีอาจารย์ประจำแผนงานฝึกอบรมแบบบางเวลาร่วมด้วย ราชวิทยาลัยต้องระบุจำนวนขั้นต่ำของอาจารย์ประจำแผนงานฝึกอบรมแบบเต็มเวลาที่สถาบันฝึกอบรมจะต้องจัดให้มี ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบของจำนวนอาจารย์ประจำแผนงานฝึกอบรม เพื่อให้สามารถติดตามความก้าวหน้าของผู้รับการฝึกอบรมได้ และภาระงานในสาขานั้นของอาจารย์ประจำแผนงานฝึกอบรมแบบบางเวลาเมื่อรวมกันทั้งหมดจะต้องไม่น้อยกว่าภาระงานของจำนวนอาจารย์ประจำแผนงานฝึกอบรมแบบเต็มเวลาที่ต้องทดแทน

ในกรณีที่แผนงานฝึกอบรมเป็นแบบที่มีสถาบันร่วมฝึกอบรมหรือมีสถาบันฝึกอบรมสมทบ ให้อนุโลมใช้หลักเกณฑ์ที่กำหนดดังกล่าวสำหรับการกำหนดจำนวนอาจารย์ในแต่ละแผนงานฝึกอบรมนั้นได้ โดยทอนเป็นสัดส่วนตามเวลาที่สถาบันฝึกอบรมนั้นมีส่วนร่วมในการฝึกอบรม

* ได้รับหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขานั้น หรือสาขาที่วิทยาลัยนั้นได้รับมอบหมายจากแพทยสภาให้ดำเนินการเกี่ยวกับการฝึกอบรมและสอบเพื่อเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม หรือสาขาและอนุสาขาที่ผู้ได้รับวุฒิบัตรหรือหนังสืออนุมัติสาขานั้นมีสิทธิเข้ารับการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านต่อได้ตามเกณฑ์หลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านที่แพทยสภาเห็นชอบ

๑๓. ทรัพยากรการฝึกอบรม การบริหารกิจการ และการจัดการ

ระบุจำนวนผู้ช่วย หัวหน้า และการบริหารจัดการ รวมทั้งทรัพยากรอื่นที่จำเป็นต่อการเรียนรู้และการฝึกทักษะของผู้รับการฝึกอบรมแต่ละคนที่จะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนขีดความสามารถอย่างน้อยขั้น ๓ ในทุกกิจกรรมวิชาชีพที่เชื่อมั่นได้

๑๔. แนวทางการพัฒนาอาจารย์ ระบุแนวทางการพัฒนาอาจารย์ โดยจัดให้มี

๑๔.๑ การปฐมนิเทศแนะแนวอาจารย์ใหม่ ให้มีความรู้และเข้าใจหลักสูตรที่เปิดสอน กระบวนการแพทย-ศาสตร์ศึกษา นโยบายของราชวิทยาลัยและแพทยสภา

๑๔.๒ การส่งเสริมอาจารย์ให้มีการเพิ่มพูนความรู้สร้างเสริมประสบการณ์ในสาขาที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมการฝึกอบรม การวิจัยอย่างต่อเนื่อง ให้การสนับสนุนการทำวิจัย การฝึกอบรม ศึกษาผลงานทางวิชาการและวิชาชีพ เข้าร่วมการประชุมวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๑๔.๓ การเสริมทักษะการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลให้ทันสมัย ตามกระบวนการแพทย-ศาสตร์ศึกษา

๑๔.๔ ส่วนร่วมในกิจกรรมบริการวิชาการแก่ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์ความรู้

๑๔.๕ สนับสนุนการจัดทำผลงานทางวิชาการและวิชาชีพ

๑๕. การประเมินและการประกันคุณภาพหลักสูตร/แผนงานฝึกอบรม และการทบทวน/พัฒนาแผนงานฝึกอบรม

แผนงานฝึกอบรมของสถาบันฝึกอบรมต้องได้รับการรับรองมาตรฐาน ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาต่างๆ โดยต้องมีผลการดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายตัวบ่งชี้พื้นฐานทั้งหมดทุกเกณฑ์ที่แพทยสภากำหนด โดยอนุวัติตามเกณฑ์มาตรฐานเวชบัณฑิตศึกษาของสหพันธ์แพทยศาสตร์ศึกษาโลก ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๘

แผนงานฝึกอบรมอาจกำหนดตัวบ่งชี้เพิ่มเติม ให้สอดคล้องกับพันธกิจและวัตถุประสงค์ของแผนงานฝึกอบรมหรือกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่สูงขึ้น เพื่อการยกระดับมาตรฐานของตนเอง โดยกำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร/แผนงานฝึกอบรม

๑๖. การนำมาตรฐานคุณวุฒิผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสู่การปฏิบัติ

ระบุข้อควรดำเนินการของสถาบันฝึกอบรมที่ประสงค์จะเปิดหรือปรับปรุงแผนงานฝึกอบรม/หลักสูตรฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขานั้น โดยให้สถาบันฝึกอบรมดำเนินการดังนี้

๑๖.๑ พิจารณาความพร้อมและศักยภาพในการบริหารจัดการฝึกอบรมตามหลักสูตร/แผนงานฝึกอบรมในหัวข้อต่างๆ ที่กำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขานั้น

๑๖.๒ แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร/แผนงานฝึกอบรม ตามมาตรฐานคุณวุฒิผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม ประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อย ๕ คน โดยมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบแผนงานฝึกอบรมและอาจารย์ประจำแผนงานฝึกอบรมอย่างน้อย ๒ คน และบุคคลภายนอกซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญหรือเทียบเท่าในสาขานั้นอย่างน้อย ๒ คน เพื่อดำเนินการพัฒนาหลักสูตร/แผนงานฝึกอบรมให้สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขานั้น โดยมีหัวข้อและรายละเอียดของหลักสูตรอย่างน้อยตามที่กำหนดไว้ในผนวก ข.

๑๖.๓ การพัฒนาหลักสูตร/แผนงานฝึกอบรมตามข้อ ๑๖.๒ นั้น ในหัวข้อมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง นอกจากมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมแล้ว สถาบัน/แผนงานฝึกอบรมอาจเพิ่มมาตรฐานผลการเรียนรู้ซึ่งสถาบัน/แผนงานฝึกอบรมต้องการให้แพทย์เฉพาะทางที่สำเร็จการฝึกอบรมจากสถาบัน/แผนงานฝึกอบรมนั้นมีคุณลักษณะเด่น

หรือพิเศษกว่าแพทย์เฉพาะทางในระดับคุณวุฒิและสาขาเดียวกันของสถาบัน/แผนงานฝึกอบรมอื่น เพื่อให้เป็นไปตามปรัชญาและปณิธานของสถาบัน/แผนงานฝึกอบรม และเป็นที่สนใจของบุคคลที่จะเลือกเรียนหลักสูตรของสถาบัน/แผนงานฝึกอบรมนั้น โดยให้แสดงแผนที่การกระจายความรับผิดชอบต่อมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายกิจกรรมวิชาชีพที่เชื่อมั่นได้และขึ้นขีดความสามารถของแพทย์เฉพาะทางสาขานั้น (curriculum mapping) เพื่อให้เห็นว่าแต่ละรายกิจกรรมในหลักสูตร/แผนงานฝึกอบรมมีความรับผิดชอบหลัก หรือความรับผิดชอบรองต่อมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านใดบ้าง

๑๖.๔ จัดทำรายละเอียดของรายกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตามแบบที่ คณะอนุกรรมการกลางการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านกำหนด (รายละเอียดของรายกิจกรรม) พร้อมทั้งแสดงให้เห็นว่า แต่ละรายกิจกรรมจะทำให้เกิดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในเรื่องใดบ้าง สถาบัน/แผนงานฝึกอบรมต้องมอบหมายให้ภาควิชา/กลุ่มงานจัดทำรายละเอียดของรายกิจกรรมทุกรายกิจกรรม ให้เสร็จเรียบร้อยก่อนการเปิดฝึกอบรมในแต่ละระดับให้ครบทุกรายกิจกรรม

๑๖.๕ สถาบันฝึกอบรมต้องเสนอรายละเอียดของหลักสูตร/แผนงานฝึกอบรม ซึ่งได้จัดทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์แล้วต่อราชวิทยาลัยที่แพทย์สมาคมมอบหมายให้กำกับดูแลการฝึกอบรมสาขานั้นพิจารณาอนุมัติก่อน แล้วเสนอต่อให้แพทย์สภาเห็นชอบก่อนเปิดการฝึกอบรม โดยราชวิทยาลัยนั้นควรกำหนดระบบและกลไกการจัดทำและการอนุมัติรายละเอียดของหลักสูตร/แผนงานฝึกอบรม และรายละเอียดของรายกิจกรรมให้ชัดเจน

๑๖.๖ เมื่อราชวิทยาลัยอนุมัติและแพทย์สภาให้ความเห็นชอบหลักสูตร/แผนงานฝึกอบรมตามข้อ ๑๖.๕ แล้ว ให้มอบหมายอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายกิจกรรมดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามกลยุทธ์การฝึกอบรม และการประเมินผลที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร/แผนงานฝึกอบรม และรายละเอียดของรายวิชา ให้บรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของสาขานั้น

๑๖.๗ เมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรม การประเมินผล และการทวนสอบผลการเรียนรู้ของแต่ละระดับแล้ว ให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบการฝึกอบรมจัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายกิจกรรม ซึ่งรวมถึงการประเมินผล และการทวนสอบผลการฝึกอบรมในรายกิจกรรมที่ตนรับผิดชอบพร้อมปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะเพื่อให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบแผนงานฝึกอบรมประมวล/วิเคราะห์ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินการ และจัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรในภาพรวมประจำปีการฝึกอบรมเมื่อสิ้นปีการฝึกอบรม โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตามแบบ มคอ.๓ (รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร) เพื่อใช้ในการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนากลยุทธ์การฝึกอบรม กลยุทธ์การประเมินผล และแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น และหากจำเป็นจะต้องปรับปรุงหลักสูตร/แผนงานฝึกอบรม หรือการจัดการฝึกอบรมก็สามารถทำได้

๑๖.๘ เมื่อครบรอบหลักสูตร ให้จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตามแบบ มคอ.๓ (รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร) เช่นเดียวกับการรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรในแต่ละปีการฝึกอบรม และวิเคราะห์ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการหลักสูตรในภาพรวมว่าผู้รับการฝึกอบรมบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ รวมทั้งให้นำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร/แผนงานฝึกอบรม และ/หรือการดำเนินการของหลักสูตรต่อไป

๑๗.การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ

นอกจากการดำเนินการตามข้อ ๙ แห่งประกาศแพทย์สภา เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๖๑ แล้ว อย่างน้อยให้ประกาศใน website ของราชวิทยาลัยที่กำกับดูแลการฝึกอบรมสาขานั้น โดยอาจดำเนินการโดยอนุโลมตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ก็ได้

ผนวก ข. แนวทางการจัดทำแผนงานฝึกอบรม รายละเอียดของหลักสูตร รายละเอียดของกิจกรรม และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของสถาบันฝึกอบรม

อนุสนธิจากข้อ ๗ แห่งประกาศแพทยสภา เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้สถาบันฝึกอบรมจัดให้มีการพัฒนาหรือปรับปรุงรายละเอียดของแผนงานฝึกอบรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (มคอ.๑) ของสาขาที่ดำเนินการฝึกอบรมแต่ละสาขา โดยจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร รายละเอียดของกิจกรรม และประสบการณ์การเรียนรู้ (มคอ.๒) โดยระบุรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. ราชวิทยาลัยที่กำกับดูแล

ระบุชื่อราชวิทยาลัยที่แพทยสภามอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบดูแลการฝึกอบรม

๒. พันธกิจของแผนงานฝึกอบรม

ต้องมีการระบุพันธกิจของแผนงานฝึกอบรมเป็นลายลักษณ์อักษร และเผยแพร่พันธกิจของแผนงานฝึกอบรมนั้นไปยังภาคสุขภาพที่เกี่ยวข้องให้รับทราบโดยทั่วกัน ทั้งนี้พันธกิจของแผนงานฝึกอบรมต้องอยู่บนพื้นฐานของความต้องการของชุมชนและสังคม ความต้องการของระบบสุขภาพ และความรับผิดชอบอื่นทางสังคมตามความเหมาะสม โดยผู้มีส่วนได้เสียและตัวแทนผู้รับการฝึกอบรมต้องมีบทบาทในการกำหนดพันธกิจของแผนงานฝึกอบรมนั้นด้วย

พันธกิจของแผนงานฝึกอบรมดังกล่าว ควรประกอบด้วยความมุ่งหมายพื้นฐานในการจัดตั้งแผนงานฝึกอบรมที่จะดำเนินการหลักสูตรในระยะยาว ขอบเขตที่แผนงานฝึกอบรมนั้นจะดำเนินการ (domain) ผลผลิตหลักของแผนงานฝึกอบรมนั้น (products) ชุมชนหรือสังคมที่จะเป็นผู้ใช้ผลผลิตนั้น (customers) สถานที่หรือพื้นที่ที่จะดำเนินการฝึกอบรม (location) โดยถ้อยแถลงพันธกิจ (mission statement) ควรสื่อสารให้ผู้มีส่วนได้เสียหลักทราบถึงปรัชญา (philosophy) และแนวทางในการบริหารของแผนงานฝึกอบรม เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียหลักจะสามารถดำเนินการได้สอดคล้องกับพันธกิจของแผนงานฝึกอบรมดังกล่าว

แผนงานฝึกอบรมต้องจัดการฝึกอบรมให้ผู้รับการฝึกอบรมสามารถดูแลผู้ป่วยได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ มีความเอื้ออาทรและใส่ใจในความปลอดภัย เพื่อการแก้ไขปัญหาและสร้างเสริมสุขภาพของประชาชน โดยยึดถือผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางบนพื้นฐานการดูแลแบบองค์รวม และมีสภาพแวดล้อมการทำงานที่เหมาะสมเพื่ออรรถาธิบายของผู้รับการฝึกอบรมด้วย

๓. ผลสัมฤทธิ์ของแผนงานฝึกอบรม

แผนงานฝึกอบรมต้องกำหนดผลสัมฤทธิ์/ขั้นขีดความสามารถระหว่างการฝึกอบรมที่ประสงค์ (intended learning outcomes/milestones) ที่ชัดเจน ครอบคลุมประเด็นทั้ง ๖ ด้านดังต่อไปนี้

๓.๑ การบริบาลผู้ป่วย (patient care) ได้แก่ การบริบาลโดยใช้ผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางบนพื้นฐานของการดูแลแบบองค์รวม คำนึงถึงประสิทธิภาพและความปลอดภัย รวมทั้งสามารถปฏิบัติงานในสาขานั้นได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีการกำกับดูแล

๓.๒ ความรู้และทักษะหัตถการเวชกรรม (medical knowledge & procedural skills) สามารถทำเวชปฏิบัติได้อย่างครอบคลุมและเหมาะสมกับบริบทของสาขาวิชาที่เข้ารับการฝึกอบรม

๓.๓ ทักษะระหว่างบุคคลและการสื่อสาร (interpersonal and communication skills)

๓.๔ การเรียนรู้และการพัฒนาจากฐานการปฏิบัติ (practice-based learning and improvement) โดยสามารถปฏิบัติงานแบบสหวิชาชีพหรือเป็นทีมได้

๓.๕ ความสามารถในการทำงานตามหลักวิชาชีพนิยม (professionalism) รวมทั้งคุณลักษณะของ
ความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต (continue medical education) หรือการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง (continue
professional development)

๓.๖ การทำเวชปฏิบัติให้สอดคล้องกับระบบสุขภาพ (systems-based practice) มีความรู้ความ
เข้าใจเกี่ยวกับระบบสุขภาพของประเทศ ระบบพัฒนาคุณภาพการดูแลรักษาผู้ป่วย รวมทั้งการใช้ทรัพยากร
สุขภาพอย่างเหมาะสม

ทั้งนี้ในการกำหนดผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมที่พึงประสงค์ของแผนงานฝึกอบรมต้องคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

- (๑) ผลสัมฤทธิ์การศึกษาทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ
- (๒) พื้นฐานที่เหมาะสมสำหรับการประกอบวิชาชีพหรือการฝึกอบรมเฉพาะสาขาต่อไปในอนาคต
- (๓) บทบาทในอนาคตในภาคสุขภาพ
- (๔) ความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- (๕) ความต้องการด้านสุขภาพของชุมชน ระบบสุขภาพ และความรับผิดชอบต่อส่วนอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (๖) พฤติกรรมแห่งวิชาชีพ
- (๗) องค์ประกอบทั่วไปและองค์ประกอบจำเพาะของสาขาวิชา
- (๘) พฤติกรรมที่เหมาะสมต่อผู้ป่วยและญาติ รุ่นพี่ รุ่นน้อง อาจารย์ และเพื่อนร่วมงานในวิชาชีพ

สุขภาพต่างๆ

๔. แผนงานฝึกอบรม

๔.๑ **วิธีการให้การฝึกอบรม** แผนงานฝึกอบรมต้องระบุวิธีการฝึกอบรมหลักที่จัดให้แก่ผู้รับการฝึกอบรมเพื่อให้ได้ประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมที่พึงประสงค์ ทั้งภาคทฤษฎี
และภาคปฏิบัติ เน้นการฝึกอบรมโดยใช้การปฏิบัติเป็นฐาน (practice-based training) มีส่วนร่วมในการ
บริหารและรับผิดชอบต่อผู้ป่วย คำนึงถึงศักยภาพและการเรียนรู้ของผู้รับการฝึกอบรม (trainee-centered) มี
การบูรณาการภาคทฤษฎีกับภาคปฏิบัติ บูรณาการการฝึกอบรมกับงานบริหารผู้ป่วยอย่างเหมาะสม โดยให้
ระบุวิธีการฝึกอบรม และเป้าประสงค์หลักในแต่ละช่วงหรือระดับ (milestone) ของการฝึกอบรม มีการ
ติดตามตรวจสอบ กำกับดูแล (supervision) และให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) อย่างสม่ำเสมอ

๔.๒ **เนื้อหาการฝึกอบรม (หลักสูตร):** เนื้อหาการฝึกอบรม/หลักสูตร ต้องครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้

- (๑) พื้นฐานความรู้ด้านชีววิทยาการแพทย์ ด้านวิทยาศาสตร์คลินิก สังคมและพฤติกรรมศาสตร์
เวชศาสตร์ป้องกัน รวมทั้งโรคหรือภาวะของผู้ป่วยและหัตถการที่จำเป็นในสาขานั้น
- (๒) การตัดสินใจทางคลินิก และการใช้ยาอย่างสมเหตุผล
- (๓) ทักษะการสื่อสาร
- (๔) เวชจริยศาสตร์
- (๕) การสาธารณสุข และระบบบริการสุขภาพ
- (๖) กฎหมายการแพทย์และนิติเวชวิทยา
- (๗) หลักการบริหารจัดการ
- (๘) ความปลอดภัยของผู้ป่วย
- (๙) การดูแลตนเองของแพทย์
- (๑๐) การเกี่ยวเนื่องกับการแพทย์เสริม (complementary medicine)
- (๑๑) พื้นฐานและระเบียบวิธีวิจัยทางการแพทย์ ทั้งการวิจัยทางคลินิกและระบาดวิทยาคลินิก
- (๑๒) เวชศาสตร์อิงหลักฐานประจักษ์

๔.๓ **จำนวนระดับชั้นการฝึกอบรบ** แผนงานฝึกอบรบจะต้องระบุจำนวนระดับชั้นของการฝึกอบรบ โดยหนึ่งระดับชั้นเทียบเท่าการฝึกอบรบเต็มเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี ทั้งนี้สาขาประเภทที่ ๑ และ ๒ ต้องมีระดับชั้นไม่น้อยกว่าสามระดับชั้น, และอนุสาขาประเภทที่ ๓ ต้องมีระดับชั้นไม่น้อยกว่าสองระดับชั้น

๔.๔ **การบริหารกิจการและการจัดการฝึกอบรบ** แผนงานฝึกอบรบต้องมีคณะกรรมการซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบและอำนาจในการบริหาร การจัดการ การประสานงาน และการประเมินผล สำหรับแต่ละขั้นตอนของการฝึกอบรบ รวมถึงการให้ผู้มีส่วนได้เสียที่เหมาะสมมีส่วนร่วมในการวางแผนฝึกอบรบ

หัวหน้าแผนงานฝึกอบรบ/อาจารย์ผู้รับผิดชอบแผนงานฝึกอบรบต้องมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในสาขานั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี และได้รับการรับรองจากราชวิทยาลัยที่กำกับดูแล

๔.๕ **สภาพการปฏิบัติงาน** แผนงานฝึกอบรบต้องจัดให้ผู้รับการฝึกอบรบเข้าร่วมกิจกรรมวิชาการ (รวมถึงการอยู่เวร) ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรบ ระบุกฎเกณฑ์และประกาศให้ชัดเจนเรื่องเงื่อนไขงานบริการ และความรับผิดชอบของผู้รับการฝึกอบรบ มีการกำหนดการฝึกอบรบทดแทนในกรณีที่ผู้รับการฝึกอบรบมีการลาพัก (เช่น การลาคลอดบุตร การเจ็บป่วย การเกณฑ์ทหาร การถูกเรียกฝึกกำลังสำรอง การศึกษาดูงานนอก แผนงานฝึกอบรบ) จัดให้มีค่าตอบแทนผู้รับการฝึกอบรบอย่างเหมาะสมกับตำแหน่งและงานที่ได้รับมอบหมาย และควรมีการระบุชั่วโมงการทำงานที่เหมาะสม

๔.๖ **การวัดและประเมินผล** การวัดและประเมินผลผู้รับการฝึกอบรบ ประกอบด้วย

(๑) การวัดและประเมินผลระหว่างการฝึกอบรบและการเลื่อนระดับชั้น แผนงานฝึกอบรบต้องกำหนดและดำเนินการวัดและประเมินผลผู้รับการฝึกอบรบที่ชัดเจน สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ กำหนดวิธีและรูปแบบการวัดและประเมินผลที่เหมาะสม จัดให้มีการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้รับการฝึกอบรบเมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรบในแต่ละระดับชั้น เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของผู้รับการฝึกอบรบหรือเพื่อการเลื่อนระดับชั้น ระบุเกณฑ์การผ่านการสอบหรือการประเมินแบบอื่นที่ชัดเจน รวมถึงจำนวนครั้งที่อนุญาตให้สอบแก้ตัว มีการให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้รับการฝึกอบรบอย่างทันกาล จำเพาะ สร้างสรรค์ และเป็นธรรมบนพื้นฐานของผลการวัดและประเมินผล นอกจากนี้แผนงานฝึกอบรบต้องจัดให้มีระบบยุทธวิธีผลการวัดและประเมินผล แผนงานฝึกอบรบต้องกำหนดเกณฑ์การเลื่อนระดับชั้นและเกณฑ์การยุติการฝึกอบรบของผู้รับการฝึกอบรบให้ชัดเจนและแจ้งให้ผู้รับการฝึกอบรบทราบก่อนเริ่มการฝึกอบรบ

(๒) การวัดและประเมินผลเพื่อวุฒิบัตรฯ ราชวิทยาลัยที่แพทยสมาคมมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบดูแลการฝึกอบรบจะต้องระบุคุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์เข้ารับการสอบเพื่อวุฒิบัตร วิธีการวัดและประเมินผล และเกณฑ์การตัดสิน ซึ่งต้องเป็นไปตามข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติและวุฒิบัตร เพื่อแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม

๕. การรับและคัดเลือกผู้รับการฝึกอบรบ

แผนงานฝึกอบรบต้องกำหนดและดำเนินนโยบายการรับและคัดเลือกผู้รับการฝึกอบรบที่ชัดเจน โดยต้องสอดคล้องกับพันธกิจของแผนงานฝึกอบรบ กระบวนการคัดเลือกต้องมีความโปร่งใสและยุติธรรม

๕.๑ **คุณสมบัติของผู้รับการฝึกอบรบ** แผนงานฝึกอบรบต้องระบุคุณสมบัติของผู้รับการฝึกอบรบให้ชัดเจน และเป็นไปตามข้อบังคับและประกาศของแพทยสภา

๕.๒ **จำนวนผู้รับการฝึกอบรบ** แผนงานฝึกอบรบต้องระบุจำนวนผู้รับการฝึกอบรบที่แผนงานฝึกอบรบสามารถรับได้ทั้งหมด หรือเรียกว่าศักยภาพในการฝึกอบรบ ของแผนงานฝึกอบรมนั้น โดยให้พิจารณากำหนดเป็นสัดส่วนของจำนวนอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรบแบบเต็มเวลาหรือเทียบเท่า และปริมาณงานบริการของสาขาที่ให้การฝึกอบรบตามที่ระบุไว้

กรณีแผนงานฝึกอบรมจำเป็นต้องจัดให้มีอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรมปฏิบัติงานแบบไม่เต็มเวลาด้วย ให้ใช้หลักเกณฑ์ในการคำนวณตามที่กำหนดใน ๖.

๖. อาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรม

กำหนดอัตราส่วนของอาจารย์เต็มเวลาหรือเทียบเท่าทั้งหมด ต่อ ผู้รับการฝึกอบรมแต่ละระดับชั้น เท่ากับสองต่อหนึ่ง (๒ : ๑) เว้นแต่สาขาที่ต้องเร่งการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของระบบสาธารณสุขของประเทศ อาจแสดงเหตุผลความจำเป็นต่อแพทยสภาเพื่อขออนุมัติปรับอัตราส่วนดังกล่าวเป็นการชั่วคราวได้ไม่เกินครั้งละห้าปี

สถาบันฝึกอบรมต้องกำหนดและดำเนินนโยบายการสรรหาและคัดเลือกอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรมให้สอดคล้องกับพันธกิจของแผนงานฝึกอบรม โดยต้องระบุคุณสมบัติของอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรมที่ชัดเจนให้ครอบคลุมความรู้ความชำนาญที่ต้องการ คุณสมบัติทางวิชาการ ความเป็นครู และความชำนาญทางเวชกรรม รวมทั้งต้องระบุหน้าที่ความรับผิดชอบ ภาระงานของอาจารย์ และสมดุระหว่างงานด้านการศึกษา การวิจัย และการบริหารเวชกรรม

อาจารย์ผู้รับผิดชอบการฝึกอบรมของแผนงานฝึกอบรม รวมทั้งเกณฑ์จำนวนขั้นต่ำของอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรมที่แผนงานฝึกอบรมจะต้องมีก่อนขอเปิดเป็นแผนงานฝึกอบรม ให้เป็นไปตามที่เกณฑ์หลักสูตรแต่ละสาขานั้นกำหนดไว้แต่ต้องไม่น้อยกว่า ๒ คน หากจำเป็นต้องให้มีอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรมแบบไม่เต็มเวลาร่วมด้วย แผนงานฝึกอบรมจะต้องระบุจำนวนขั้นต่ำของอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรมแบบเต็มเวลาที่แผนงานฝึกอบรมจะต้องจัดให้มี ซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรม เพื่อให้สามารถติดตามความก้าวหน้าของผู้รับการฝึกอบรมได้ และภาระงานในสาขานั้นของอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรมแบบไม่เต็มเวลาเมื่อรวมกันทั้งหมดแล้ว จะต้องไม่น้อยกว่าภาระงานของจำนวนอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรมแบบเต็มเวลาที่ต้องทดแทน

ในกรณีที่แผนงานฝึกอบรมเป็นแบบที่มีสถาบันร่วมฝึกอบรม หรือมีสถาบันฝึกอบรมสมทบ อนุโลมให้ใช้หลักเกณฑ์ที่กำหนดดังกล่าวสำหรับการกำหนดจำนวนอาจารย์ในแต่ละแผนงานฝึกอบรม โดยทอนเป็นสัดส่วนตามเวลาที่แผนงานฝึกอบรมนั้น มีส่วนร่วมในการฝึกอบรม

อาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรมต้องมีเวลาเพียงพอสำหรับการให้การฝึกอบรม ให้คำปรึกษา ให้การกำกับการดูแล และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องทั้งทางด้านการบริหารเวชกรรมและด้านแพทยศาสตรศึกษา โดยแผนงานฝึกอบรมต้องจัดให้มีการพัฒนาอาจารย์อย่างเป็นระบบ และมีการประเมินอาจารย์เป็นระยะ

๗. ทรัพยากรทางการศึกษา

แผนงานฝึกอบรมต้องกำหนดและดำเนินนโยบายเกี่ยวกับทรัพยากรการศึกษาให้ครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้

๗.๑ สถานที่และโอกาสในการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ การเข้าถึงแหล่งข้อมูลทางวิชาการที่ทันสมัย สามารถใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้อย่างเพียงพอ มีอุปกรณ์สำหรับฝึกอบรมภาคปฏิบัติ และมีสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาที่ปลอดภัย

๗.๒ การคัดเลือกและรับรองการเป็นสถานที่สำหรับการฝึกอบรม มีจำนวนผู้ป่วยเพียงพอและชนิดของผู้ป่วยหลากหลายสอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ที่คาดหวัง ทั้งผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยใน และผู้ป่วยนอกเวลาทำการ การเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกทางคลินิกและการเรียนภาคปฏิบัติที่พอเพียงสำหรับสนับสนุนการเรียนรู้

๗.๓ สื่ออิเล็กทรอนิกส์สำหรับการเรียนรู้ที่ผู้รับการฝึกอบรมสามารถเข้าถึงได้ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพและถูกหลักจริยธรรม

- ๗.๔ การจัดประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเป็นทีมร่วมกับผู้ร่วมงานและบุคลากรวิชาชีพอื่น
- ๗.๕ ความรู้และการประยุกต์ความรู้พื้นฐานและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในสาขาวิชาที่ฝึกอบรม มีการบูรณาการและสมดุลระหว่างการฝึกอบรมกับการวิจัยอย่างเพียงพอ
- ๗.๖ การนำความเชี่ยวชาญทางแพทยศาสตรศึกษามาใช้ในการจัดทำแผนฝึกอบรม การดำเนินการฝึกอบรม การประเมินการฝึกอบรม
- ๗.๗ การฝึกอบรมในสถาบันอื่น ทั้งในและนอกประเทศตามที่ระบุไว้ในหลักสูตร ตลอดจนระบบการโอนผลการฝึกอบรม

๘. การประเมินแผนงานฝึกอบรม

แผนงานฝึกอบรมต้องกำกับดูแลการฝึกอบรมให้เป็นไปตามแผนงานฝึกอบรมเป็นประจำ มีกลไกในการประเมินหลักสูตรและนำไปใช้ได้จริง ทั้งนี้การประเมินแผนงานฝึกอบรม ต้องครอบคลุมประเด็นดังต่อไปนี้

- ๘.๑ พันธกิจของแผนงานฝึกอบรม
- ๘.๒ ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์
- ๘.๓ แผนฝึกอบรม
- ๘.๔ ขั้นตอนการดำเนินงานของแผนฝึกอบรม
- ๘.๕ การวัดและประเมินผล
- ๘.๖ พัฒนาการของผู้รับการฝึกอบรม
- ๘.๗ ทรัพยากรทางการศึกษา
- ๘.๘ คุณสมบัติของอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรม
- ๘.๙ ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการรับสมัครผู้รับการฝึกอบรมและความต้องการของระบบสุขภาพ
- ๘.๑๐ แผนงานฝึกอบรมร่วม/สมทบ
- ๘.๑๑ ข้อควรปรับปรุง

แผนงานฝึกอบรมต้องแสวงหาข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับการฝึกอบรม/หลักสูตร จากผู้ให้การฝึกอบรม ผู้รับการฝึกอบรม นายจ้าง และผู้มีส่วนได้เสียหลัก รวมถึงการใช้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานของแพทย์ผู้สำเร็จการฝึกอบรม ในการประเมินการฝึกอบรม/หลักสูตร

๙. การทบทวนและการพัฒนา

แผนงานฝึกอบรม ต้องจัดให้มีการทบทวนและพัฒนาคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเป็นระยะๆ อย่างน้อยทุกห้าปี ปรับปรุงกระบวนการ โครงสร้าง เนื้อหา ผลสัมฤทธิ์ และสมรรถนะของผู้สำเร็จการฝึกอบรม รวมถึงการวัดและการประเมินผล และสภาพแวดล้อมในการฝึกอบรม ให้ทันสมัยอยู่เสมอ ปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องที่ตรวจพบ มีข้อมูลอ้างอิง และแจ้งผลการทบทวน และพัฒนาให้แพทย์สภารับทราบ

๑๐.การบริหารกิจการและธุรการ

๑๐.๑ แผนงานฝึกอบรมต้องบริหารจัดการหลักสูตรให้สอดคล้องกับกฎระเบียบที่กำหนดไว้ในด้านต่างๆ ได้แก่ การรับสมัครผู้รับการฝึกอบรม (เกณฑ์การคัดเลือกและจำนวนที่รับ) กระบวนการฝึกอบรม การวัดและประเมินผล และผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรมที่พึงประสงค์ การออกเอกสารที่แสดงถึงการสำเร็จการฝึกอบรม ในแต่ละระดับ หรือหลักฐานอย่างเป็นทางการอื่นๆที่สามารถใช้เป็นหลักฐานแสดงการผ่านการฝึกอบรมในระดับนั้นได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๑๐.๒ แผนงานฝึกอบรมต้องกำหนดหน้าที่รับผิดชอบและอำนาจในการบริหารจัดการงบประมาณของแผนงานฝึกอบรม ให้สอดคล้องกับความจำเป็นด้านการฝึกอบรม

๑๐.๓ แผนงานฝึกอบรมต้องมีบุคลากรที่ปฏิบัติงานธุรการ ซึ่งมีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนการดำเนินการของการฝึกอบรมและกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้อง การบริหารจัดการที่ดี และการใช้ทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม

๑๐.๔ แผนงานฝึกอบรมต้องจัดให้มีสาขาความเชี่ยวชาญทางการแพทย์และหน่วยงานสนับสนุนด้านอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วน สอดคล้องกับข้อบังคับและประกาศของแพทยสภาในการเปิดการฝึกอบรม

๑๑.การประกันคุณภาพการฝึกอบรม

แผนงานฝึกอบรมต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพการฝึกอบรมภายในสถาบันฝึกอบรมเป็นประจำ รวมทั้งมีการประกันคุณภาพการฝึกอบรมโดยราชวิทยาลัยที่กำกับดูแลการฝึกอบรมสาขานั้นตามระบบ กลไก และเกณฑ์ที่แพทยสภากำหนด อย่างน้อยทุก ๕ ปี

ผนวก ค. เกณฑ์มาตรฐานการฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (มคอ.๓)

เกณฑ์มาตรฐานการฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม เป็นเกณฑ์ในการขอเปิดดำเนินการหรือปรับปรุงหลักสูตรและแผนงานฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาต่างๆ และรับรองสถาบันฝึกอบรมที่ผลิตแพทย์เฉพาะทาง ที่พัฒนาขึ้นโดยอนุวัติตามเกณฑ์มาตรฐานเวชบัณฑิตศึกษาของสหพันธ์แพทยศาสตรศึกษาโลก ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๘ (Postgraduate Medical Education WFME Global Standards for Quality Improvement: the 2015 Revision) ร่วมกับเกณฑ์ว่าด้วยการการขอเปิดดำเนินการ/ปรับปรุงหลักสูตรและแผนงานฝึกอบรม ตามประกาศ และผ่านการพิจารณาทบทวนของผู้ทรงคุณวุฒิ สถาบันฝึกอบรม และราชวิทยาลัยต่างๆ

ในผนวกนี้

“องค์ประกอบ” คือส่วนประกอบกว้างๆ ของโครงสร้าง กระบวนการ และผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม มี ๙ องค์ประกอบ ได้แก่

- องค์ประกอบที่ ๑ พันธกิจและผลสัมฤทธิ์
- องค์ประกอบที่ ๒ แผนงานฝึกอบรม
- องค์ประกอบที่ ๓ การประเมินผลผู้รับการฝึกอบรม
- องค์ประกอบที่ ๔ ผู้รับการฝึกอบรม
- องค์ประกอบที่ ๕ อาจารย์/ผู้ให้การฝึกอบรม
- องค์ประกอบที่ ๖ ทรัพยากรการฝึกอบรม
- องค์ประกอบที่ ๗ การประเมินแผนงานฝึกอบรม
- องค์ประกอบที่ ๘ การบริหารกิจการและธุรการ
- องค์ประกอบที่ ๙ การพัฒนาคุณภาพต่อเนื่อง

“อนุประกอบ” คือแง่มุมที่จำเพาะภายในองค์ประกอบหลัก ซึ่งจะมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดของการดำเนินการ

“ข้อกำหนดมาตรฐาน” หมายถึง ข้อกำหนดมาตรฐานพื้นฐานที่ต้องบรรลุโดยแผนงานฝึกอบรมของสถาบันฝึกอบรมทุกแห่ง ซึ่งต้องแสดงให้เห็นในระหว่างการตรวจประเมิน กำหนดโดยมีคำว่า “ต้อง” และใช้อักษร “ม” นำหน้าหมายเลขข้อ

“ข้อพัฒนาคุณภาพ” หมายถึง ข้อกำหนดเพื่อการพัฒนาคุณภาพการฝึกอบรม ซึ่งสอดคล้องกับฉันทมติจากนานาประเทศว่าเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับแผนงานฝึกอบรม การบรรลุผลหรือความคิดริเริ่มในการที่จะบรรลุผลนั้นควรได้รับการบันทึกเอาไว้โดยสถาบันฝึกอบรม การบรรลุข้อพัฒนาดังกล่าวนี้นั้นแตกต่างกันไปตามช่วงของการพัฒนา ทรัพยากร และนโยบายการศึกษาของสถาบันฝึกอบรมแต่ละแห่ง ซึ่งแม้กระทั่งสถาบันฝึกอบรมที่พัฒนามากที่สุดก็ยังไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดเหล่านี้ได้ทั้งหมด กำหนดโดยมีคำว่า “ควร” และใช้อักษร “พ” นำหน้าหมายเลขข้อ

“สถาบันฝึกอบรม” หมายความว่า สถาบันทางการแพทย์ที่ทำการฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาต่างๆ ที่แพทยสภารับรองตามมาตรา ๘ (๕) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕

“แผนงานฝึกอบรม” หมายความว่า แผนที่วางไว้เป็นแนวในการดำเนินการฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมแต่ละสาขาของสถาบันฝึกอบรมแต่ละแห่ง ซึ่งแพทยสภารับรองให้

ดำเนินการหลักสูตรตามมาตรา ๘ (๔) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ เพื่อการฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขานั้น

องค์ประกอบที่ ๑: พันธกิจและผลสัมฤทธิ์

อนุประกอบที่ ๑.๑ พันธกิจ

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง”

- ม๑.๑.๑ มีพันธกิจของแผนงานฝึกอบรม/หลักสูตรแสดงเป็นลายลักษณ์อักษร
- ม๑.๑.๒ เผยแพร่พันธกิจของแผนงานฝึกอบรม/หลักสูตรไปยังส่วนงานสุขภาพที่เกี่ยวข้องให้รับทราบโดยทั่วกัน

ทั้งนี้ พันธกิจของแผนงานฝึกอบรม/หลักสูตรดังกล่าว “ต้อง” อยู่บนพื้นฐานข้อกำหนด ดังต่อไปนี้

- ม๑.๑.๓ คำนึงถึงความต้องการด้านสุขภาพของชุมชนและสังคม
- ม๑.๑.๔ ความต้องการของระบบบริการสุขภาพ
- ม๑.๑.๕ มุมมองอื่นด้านความรับผิดชอบต่อทางสังคมตามความเหมาะสม

และโครงสร้างของแผนงานฝึกอบรม/หลักสูตรต้องประกอบด้วยภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดย “ต้อง” เน้นภาคปฏิบัติเพื่อที่จะผลิตแพทย์ผู้มีความรู้ความชำนาญในสาขานั้นที่มีคุณสมบัติ ต่อไปนี้

- ม ๑.๑.๖ มีความรู้ความสามารถในเวชปฏิบัติที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับบริบทของสาขาวิชาที่เข้ารับการฝึกอบรม
- ม๑.๑.๗ มีความสามารถในการทำงานตามหลักวิชาชีพนิยม
- ม๑.๑.๘ สามารถปฏิบัติงานได้ด้วยตนเองอย่างเต็มตัวโดยไม่ต้องมีการกำกับดูแล
- ม๑.๑.๙ สามารถปฏิบัติงานแบบสหวิชาชีพหรือเป็นทีมได้
- ม๑.๑.๑๐ มีเจตนาธรรมและเตรียมพร้อมที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต เข้าร่วมในกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง (CME) หรือการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (CPD)
- ม๑.๑.๑๑ ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าผู้รับการฝึกอบรมสามารถดูแลรักษาผู้ป่วยได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ มีความเอื้ออาทรและใส่ใจในความปลอดภัยเพื่อการแก้ไขปัญหาและการสร้างเสริมสุขภาพ โดยยึดถือผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางบนพื้นฐานของการดูแลแบบองค์รวม
- ม๑.๑.๑๒ ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าแผนงานฝึกอบรม/หลักสูตรสามารถทำให้ผู้รับการฝึกอบรมมีสภาพการทำงานที่เหมาะสมและสามารถรักษาสุขภาพของผู้รับการฝึกอบรมได้อย่างสมดุล

ข้อพัฒนาคุณภาพ

พันธกิจของแผนงานฝึกอบรม “ควร” ส่งเสริมให้

- พ๑.๑.๑ มีนวัตกรรมที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาให้ผู้รับการฝึกอบรมมีความสามารถที่ครอบคลุมและจำเพาะเจาะจงมากกว่าความสามารถขั้นพื้นฐาน
- พ๑.๑.๒ ผู้รับการฝึกอบรมสามารถพัฒนาไปสู่ความเป็นนักวิชาการ/ผู้ชำนาญการ ในสาขาวิชาที่เลือกฝึกอบรม
- พ๑.๑.๓ ผู้รับการฝึกอบรมสามารถพัฒนาไปสู่ผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางระบบสุขภาพ

อนุประกอบที่ ๑.๒ หลักสูตรวิชาชีพนิยมและภาวะอิสระทางวิชาชีพ

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง”

- ม๑.๒.๑ รวมเรื่องหลักสูตรวิชาชีพนิยมในแผนงานฝึกอบรม/หลักสูตร
- ม๑.๒.๒ ส่งเสริมความเป็นอิสระทางวิชาชีพเพื่อให้ผู้รับการฝึกอบรมสามารถปฏิบัติต่อผู้ป่วยและชุมชนได้อย่างดีที่สุด

ข้อพัฒนาคุณภาพ

แผนงานฝึกอบรม “ควร”

- พ๑.๒.๑ ทำให้เชื่อมั่นได้ว่ามีความร่วมมือกับรัฐบาลและคู่ความร่วมมืออื่นโดยคงความมีอิสระขององค์กรตนเองได้อย่างเหมาะสม
- พ๑.๒.๒ ทำให้เชื่อมั่นได้ว่ามีเสรีภาพทางวิชาการ

อนุประกอบที่ ๑.๓ ผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรม

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง” กำหนดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ (intended learning outcomes) ของแผนงานฝึกอบรม/หลักสูตร โดยคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

- ม๑.๓.๑ ผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมเวชบัณฑิตศึกษาที่ครอบคลุมความรู้ ทักษะ และเจตคติ
- ม๑.๓.๒ พื้นฐานที่เหมาะสมของผู้รับการฝึกอบรมสำหรับการประกอบวิชาชีพในอนาคตในสาขาวิชาที่เลือกฝึกอบรม
- ม๑.๓.๓ บทบาทอนาคตในระบบสุขภาพ
- ม๑.๓.๔ ความมุ่งมั่นและทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- ม๑.๓.๕ ความต้องการด้านสุขภาพของชุมชน ความต้องการของระบบสุขภาพ และความรับผิดชอบด้านอื่นทางสังคมที่เกี่ยวข้อง
- ม๑.๓.๖ พฤติกรรมแห่งวิชาชีพ
- ม๑.๓.๗ องค์ประกอบทั่วไปและองค์ประกอบจำเพาะของสาขาวิชานั้น
- ม๑.๓.๘ พฤติกรรมที่เหมาะสมต่อผู้ป่วยและญาติ ผู้รับการฝึกอบรมอื่น อาจารย์ รวมทั้งเพื่อนร่วมงานวิชาชีพอื่น
- ม๑.๓.๙ ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าผู้รับการฝึกอบรมมีพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อเพื่อนร่วมงานทั้งในวิชาชีพของตนและวิชาชีพอื่น ตลอดจนผู้ป่วยและญาติ
- ม๑.๓.๑๐ ทำให้ผลการเรียนรู้ที่พึงประสงค์เป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณะ

ข้อพัฒนาคุณภาพ

แผนงานฝึกอบรม “ควร”

- พ๑.๓.๑ ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าแผนงานฝึกอบรม/หลักสูตรมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาในระดับแพทยศาสตรบัณฑิตกับการฝึกอบรมระดับแพทย์เฉพาะทาง

อนุประกอบที่ ๑.๔ การมีส่วนร่วมในการกำหนดพันธกิจและผลสัมฤทธิ์

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง”

- ม๑.๔.๑ ระบุพันธกิจและกำหนดผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมที่พึงประสงค์ของแผนงานฝึกอบรม/หลักสูตร โดยร่วมมือกับผู้มีส่วนได้เสียหลัก

ข้อพัฒนาคุณภาพ

แผนงานฝึกอบรม “ควร”

- พ๑.๔.๑ กำหนดพันธกิจและผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมที่พึงประสงค์ของแผนงานฝึกอบรม/หลักสูตรบนพื้นฐานของข้อมูลที่ได้รับจากผู้มีส่วนได้เสียอื่น

องค์ประกอบที่ ๒: หลักสูตร/แผนงานฝึกอบรม

อนุประกอบที่ ๒.๑ กรอบแผนงานฝึกอบรมเวชบัณฑิต

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง”

- ม๒.๑.๑ กำหนดกรอบของการฝึกอบรมบนพื้นฐานของผลสัมฤทธิ์ที่พึงประสงค์และคุณสมบัติของผู้รับการฝึกอบรม
- ม๒.๑.๒ สร้างกรอบการฝึกอบรมบนพื้นฐานของผลสัมฤทธิ์ที่ได้มาจากการศึกษาระดับแพทยศาสตรบัณฑิต
- ม๒.๑.๓ บริหารจัดการกรอบการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบและโปร่งใส
- ม๒.๑.๔ ฝึกอบรมภาคปฏิบัติที่ผู้รับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมในการบริหารและรับผิดชอบดูแลผู้ป่วย
- ม๒.๑.๕ ใช้วิธีการสอนและวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสม ซึ่งทำให้เชื่อมั่นได้ว่ามั่นใจได้ว่าการบูรณาการระหว่างภาคทฤษฎีกับภาคปฏิบัติ
- ม๒.๑.๖ จัดให้มีการฝึกอบรมโดยยึดหลักความเท่าเทียม
- ม๒.๑.๗ ใช้หลักการของผู้รับการฝึกอบรมเป็นศูนย์กลาง เพื่อกระตุ้น เตรียมความพร้อม และสนับสนุนให้ผู้รับการฝึกอบรมได้แสดงความรับผิดชอบต่อกระบวนการเรียนรู้ของตนเองและได้สะท้อนการเรียนรู้ (self-reflection)
- ม๒.๑.๘ ชี้นำผู้รับการฝึกอบรมโดยอาศัยหลักการของการกำกับดูแล (supervision) การประเมินค่า (appraisal) และการให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback)
- ม๒.๑.๙ ให้ผู้รับการฝึกอบรมรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับแผนงานฝึกอบรม/หลักสูตร รวมทั้งสิทธิและหน้าที่ของผู้รับการฝึกอบรม
- ม๒.๑.๑๐ รวมความรับผิดชอบหรือพันธสัญญาในข้อพิจารณาด้านจริยธรรมเข้าไปในแผนงานฝึกอบรม/หลักสูตรด้วย

ข้อพัฒนาคุณภาพ

แผนงานฝึกอบรม “ควร”

- พ๒.๑.๑ เพิ่มระดับความรับผิดชอบด้วยตัวเองของผู้รับการฝึกอบรมให้มากขึ้นตามระดับความรู้และทักษะทางคลินิกที่เพิ่มขึ้น
- พ๒.๑.๒ ตระหนักในข้อกำหนดทางเพศ วัฒนธรรม และศาสนา รวมทั้งเตรียมความพร้อมให้ผู้รับการฝึกอบรมสามารถมีปฏิสัมพันธ์ได้อย่างเหมาะสม

อนุประกอบที่ ๒.๒ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง”

- ม๒.๒.๑ แนะนำพื้นฐานและวิธีวิทยาการศึกษาวิจัยเวชกรรมไว้ใน การฝึกอบรม ทั้งการวิจัยทางคลินิกและวิทยาการระบาดคลินิก

- ม ๒.๒.๒ ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าผู้รับการฝึกอบรมมีความสามารถในการใช้เหตุผลและผลที่เป็นวิทยาศาสตร์
- ม๒.๒.๓ ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าผู้รับการฝึกอบรมคุ้นเคยกับการประยุกต์ใช้เวชกรรมอิงหลักฐานประจักษ์ผ่านประสบการณ์ทางคลินิกที่หลากหลายและสอดคล้องกับสาขาวิชาที่เรียน

ข้อพัฒนาคุณภาพ

แผนงานฝึกอบรม “ควร”

- พ๒.๒.๑ รวมการสอนการประเมินวิพากษ์ (critical appraisal) งานวิจัยและข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ไว้อย่างเป็นทางการ
- พ๒.๒.๒ ปรับปรุงเนื้อหาตามข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่มีการเปลี่ยนแปลง

อนุประกอบที่ ๒.๓ เนื้อหาของการฝึกอบรม

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง” ครอบคลุมภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ หรือประสบการณ์การเรียนรู้ ในประเด็นต่างๆ ไว้นี้ในเนื้อหาของแผนงานฝึกอบรม ดังต่อไปนี้

- ม๒.๓.๑ พื้นฐานความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ชีวการแพทย์ ด้านวิทยาศาสตร์คลินิก สังคมและพฤติกรรมศาสตร์ รวมทั้งเวชศาสตร์ป้องกัน
- ม๒.๓.๒ การตัดสินใจทางคลินิก
- ม๒.๓.๓ ทักษะการสื่อสาร
- ม๒.๓.๔ จริยธรรมทางการแพทย์
- ม๒.๓.๕ ระบบสาธารณสุข
- ม๒.๓.๖ กฎหมายทางการแพทย์และนิติเวชวิทยา
- ม๒.๓.๗ หลักการบริหารจัดการ
- ม๒.๓.๘ ความปลอดภัยของผู้ป่วย
- ม๒.๓.๙ การดูแลตนเองของแพทย์
- ม๒.๓.๑๐ การแพทย์ดั้งเดิม/ประเพณีนิยมพื้นถิ่น/ทางเลือก
- ม๒.๓.๑๑ บริหารจัดการการฝึกอบรมโดยคำนึงถึงความปลอดภัยและความอิสระของผู้ป่วยอย่างเหมาะสม

ข้อพัฒนาคุณภาพ

แผนงานฝึกอบรม “ควร”

- พ๒.๓.๑ ปรับปรุงเนื้อหาความรู้ ทักษะ และเจตคติให้สัมพันธ์กับบทบาทที่หลากหลายของแพทย์
- พ๒.๓.๒ ปรับเนื้อหาตามการเปลี่ยนแปลงและความจำเป็นของระบบบริการสุขภาพ

อนุประกอบที่ ๒.๔ โครงสร้าง ส่วนประกอบ และระยะเวลาของการฝึกอบรม

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง”

- ม๒.๔.๑ อธิบายโครงสร้างและองค์ประกอบทั้งหมด รวมทั้งระยะเวลาของการฝึกอบรมด้วย
- ม๒.๔.๒ แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบภาคบังคับและองค์ประกอบทางเลือกในการฝึกอบรม
- ม๒.๔.๓ บูรณาการทฤษฎีเข้ากับภาคปฏิบัติ
- ม๒.๔.๔ คำนึงถึงกฎ ระเบียบ และข้อบังคับของแพทยสภา
- ม๒.๔.๕ จัดให้ผู้รับการฝึกอบรมได้มีประสบการณ์เพียงพอต่อความจำเป็นในการบริหารสุขภาพประชากรในระบบสุขภาพระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค และระดับชาติ

ข้อพัฒนาคุณภาพ (ไม่นับคะแนนข้อ พ๒.๔.๑ และ พ๒.๔.๒)

ในการพิจารณาระยะเวลาของการฝึกอบรม แผนงานฝึกอบรม “ควร” พิจารณาประเด็นต่อไปนี้

- พ๒.๔.๑ ข้อกำหนดผลสัมฤทธิ์พื้นฐานของแพทยศาสตรบัณฑิต ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่จะฝึกอบรม
- พ๒.๔.๒ บทบาทของผู้สำเร็จการฝึกอบรมเมื่อไปปฏิบัติงานในภาคสุขภาพต่างๆ
- พ๒.๔.๓ ทางเลือกอื่น ที่นอกเหนือจากการใช้การศึกษาฐานเวลา (time-based education)

อนุประกอบที่ ๒.๕ องค์การฝึกอบรม

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง”

- ม๒.๕.๑ กำหนดความรับผิดชอบและอำนาจในการจัดการ การประสานงาน การบริหาร และการประเมินผล สำหรับแต่ละส่วนงานและขั้นตอนของการฝึกอบรม
- ม๒.๕.๒ มีตัวแทนของผู้มีส่วนได้เสียหลักและผู้มีส่วนได้เสียอื่น ในการวางแผนงานฝึกอบรม
- ม๒.๕.๓ วางแผนงานฝึกอบรมให้ผู้รับการฝึกอบรมได้มีโอกาสสัมผัสประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายในสาขาวิชาที่เลือกฝึกอบรม

ข้อพัฒนาคุณภาพ

แผนงานฝึกอบรม “ควร”

- พ๒.๕.๑ ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าการเรียนรู้จากหลายแหล่ง
- พ๒.๕.๒ ประสานงานกับแหล่งความรู้ต่างๆ เพื่อให้ผู้รับการฝึกอบรมได้สัมผัสประสบการณ์ที่หลากหลายมากขึ้นในสาขาวิชาที่เลือกฝึกอบรม

อนุประกอบที่ ๒.๖ ความสัมพันธ์ระหว่างแผนงานฝึกอบรมเวชบัณฑิตและงานบริการ

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง”

- ม๒.๖.๑ อธิบายและให้ความสำคัญว่าการฝึกงานนั้นเป็นการพัฒนาวิชาชีพ
- ม๒.๖.๒ บูรณาการการฝึกอบรมเข้ากับงานบริการ
- ม๒.๖.๓ ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าการฝึกอบรมและงานบริการส่งเสริมซึ่งกันและกัน

ข้อพัฒนาคุณภาพ

แผนงานฝึกอบรม “ควร”

- พ๒.๖.๑ บริหารจัดการให้มีการใช้ขีดความสามารถของระบบสุขภาพเพื่อการฝึกอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบที่ ๓: การประเมินผลผู้รับการฝึกอบรม

อนุประกอบที่ ๓.๑ วิธีการวัดและประเมินผล

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง”

- ม๓.๑.๑ กำหนดและดำเนินนโยบายการวัดและประเมินผลผู้รับการฝึกอบรม
- ม๓.๑.๒ ให้คำจำกัดความ แลง และจัดพิมพ์หลักการ วัดถูประสงค์ วิธีการ และวิธีการปฏิบัติในการประเมินผู้รับการฝึกอบรม รวมถึงการทดสอบความรู้ความชำนาญเฉพาะสาขาที่มีการใช้
- ม๓.๑.๓ ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าการวัดและประเมินผลครอบคลุมทั้งทางด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ

- ม๓.๑.๔ ใช้ชุดและรูปแบบการประเมินที่สอดคล้องกับประโยชน์จากการประเมิน ซึ่งรวมถึงการใช้ผู้ประเมินหลายคนและวิธีการประเมินที่หลากหลาย
- ม๓.๑.๕ บอกเกณฑ์การผ่านการสอบหรือการประเมินแบบอื่น รวมถึงจำนวนครั้งที่อนุญาตให้สอบแก้ตัว
- ม๓.๑.๖ ประเมินผลและอ้างอิง ค่าความเที่ยง ความตรง และความยุติธรรมของวิธีการประเมิน
- ม๓.๑.๗ มีระบบการอุทธรณ์ผลการประเมินขึ้นกับหลักยุติธรรมหรือกระบวนการทางกฎหมาย

ข้อพัฒนาคุณภาพ

แผนงานฝึกอบรม “ควร”

- พ๓.๑.๑ ส่งเสริมให้มีกรรมการสอบจากภายนอก
- พ๓.๑.๒ ใช้วิธีการประเมินใหม่ๆ ตามความเหมาะสม
- พ๓.๑.๓ บันทึกประเภทและระดับของการฝึกอบรมที่แตกต่างกันในสมุดบันทึกการฝึกอบรม (log book)

อนุประกอบ ๓.๒ ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินกับการเรียนรู้

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง” ใช้หลักการ วิธีการ และการปฏิบัติในการประเมินที่

- ม๓.๒.๑ สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่พึงประสงค์และรูปแบบการสอนอย่างชัดเจน
- ม๓.๒.๒ ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าผู้รับการฝึกอบรมได้บรรลุผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมที่พึงประสงค์
- ม๓.๒.๓ ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้รับการฝึกอบรม
- ม๓.๒.๔ ทำให้เชื่อมั่นได้ว่ากระบวนการฝึกอบรมมีความครอบคลุมและตรงประเด็น
- ม๓.๒.๕ ทำให้เชื่อมั่นได้ว่า มีการให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้รับการฝึกอบรมอย่างทันกาล จำเพาะ สร้างสรรค์ และเป็นธรรมบนพื้นฐานของผลการวัดและประเมินผล

ข้อพัฒนาคุณภาพ

แผนงานฝึกอบรม “ควร” ใช้หลักการ วิธีการ และการปฏิบัติในการประเมินที่

- พ๓.๒.๑ ส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการ
- พ๓.๒.๒ ส่งเสริมการปฏิบัติงานทางคลินิก
- พ๓.๒.๓ สนับสนุนการเรียนรู้แบบสหวิชาชีพ

องค์ประกอบที่ ๔: ผู้รับการฝึกอบรม

อนุประกอบที่ ๔.๑ นโยบายการรับและการคัดเลือก

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง”

- ม๔.๑.๕ ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าการศึกษาในระดับแพทยศาสตรบัณฑิตมีความรู้ความเข้าใจวิทยาศาสตร์การแพทย์ พื้นฐานอย่างแตกฉาน ก่อนเริ่มการฝึกอบรมแพทย์เฉพาะทาง
- ม๔.๑.๖ ทำให้เชื่อมั่นได้ว่ากระบวนการคัดเลือกมีความโปร่งใสและเท่าเทียมยุติธรรม

ข้อพัฒนาคุณภาพ

แผนงานฝึกอบรม “ควร”

- พ๔.๑.๑ พิจารณากระบวนการคัดเลือกที่มุ่งเน้นคุณสมบัติเฉพาะของผู้สมัครที่มีศักยภาพ เพื่อส่งเสริมให้ผลสัมฤทธิ์ของกระบวนการฝึกอบรมในสาขาวิชาต่างๆ ประสบความสำเร็จ
- พ๔.๑.๒ มีกลไกในการอุทธรณ์ผลการคัดเลือกและกระบวนการที่เกี่ยวข้อง

- พ๔.๑.๓ ให้องค์กรผู้รับการฝึกอบรม และผู้มีส่วนได้เสียอื่นมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและกระบวนการคัดเลือกผู้รับการฝึกอบรม
- พ๔.๑.๔ ทบทวนนโยบายการรับเข้าเป็นระยะ

อนุประกอบที่ ๔.๒ จำนวนผู้รับการฝึกอบรม

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง” กำหนดจำนวนผู้รับการฝึกอบรมให้เหมาะสมต่อ

- ม๔.๒.๑ โอกาสในการฝึกปฏิบัติทางคลินิก
- ม๔.๒.๒ ศักยภาพในการกำกับดูแลที่เหมาะสม
- ม๔.๒.๓ ทรัพยากรการเรียนรู้อื่น

ข้อพัฒนาคุณภาพ

แผนงานฝึกอบรม “ควร”

- พ๔.๒.๑ ทบทวนจำนวนผู้รับการฝึกอบรมโดยมีการปรึกษาหารือผู้มีส่วนได้เสีย
- และมีการปรับเปลี่ยนจำนวนตำแหน่ง ผู้รับการฝึกอบรม โดยคำนึงถึง
- พ๔.๒.๒ ข้อมูลที่มีอยู่เกี่ยวกับจำนวนผู้สมัครที่มีคุณสมบัติเหมาะสม
- พ๔.๒.๓ ข้อมูลที่มีอยู่เกี่ยวกับความต้องการในระดับชาติและนานาชาติ
- พ๔.๒.๔ ความต้องการแพทย์สาขาต่างๆ ที่มีได้คาดการณ์ไว้ล่วงหน้า ในทุกภาคส่วนของระบบบริการสาธารณสุข

อนุประกอบที่ ๔.๓ การสนับสนุนและให้คำปรึกษาผู้รับการฝึกอบรม

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง”

- ม๔.๓.๑ ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าผู้รับการฝึกอบรมเข้าถึงระบบการให้คำแนะนำปรึกษาทางด้านวิชาการได้
- ม๔.๓.๒ ให้คำปรึกษาด้านวิชาการบนพื้นฐานของความก้าวหน้าของการฝึกอบรมรวมถึงรายงานอุบัติการณ์ของผู้รับการฝึกอบรม
- ม๔.๓.๓ มีการสนับสนุนผู้รับการฝึกอบรมด้านสังคม การเงิน และความต้องการส่วนบุคคล
- ม๔.๓.๔ จัดสรรทรัพยากรสำหรับการสนับสนุนทางสังคมและส่วนบุคคลของผู้รับการฝึกอบรม
- ม๔.๓.๕ ทำให้เชื่อมั่น ได้ว่ามีการรักษาความลับในการให้คำปรึกษาและสนับสนุน/ช่วยเหลือ
- ม๔.๓.๖ เน้นแนวด้านวิชาชีพและการวางแผนในอนาคต

ข้อพัฒนาคุณภาพ

แผนงานฝึกอบรม “ควร”

- พ๔.๓.๑ ให้การสนับสนุน/ช่วยเหลือเมื่อมีภาวะวิกฤตทางวิชาชีพของผู้รับการฝึกอบรม
- พ๔.๓.๒ ให้องค์กรผู้รับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของผู้รับการฝึกอบรม

อนุประกอบที่ ๔.๔ ตัวแทนของผู้รับการฝึกอบรม

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง” กำหนดและดำเนินนโยบายในการมีตัวแทนของผู้รับการฝึกอบรมและบทบาทการมีส่วนร่วมอย่างเหมาะสมในการ

- ม๔.๔.๑ กำหนดพันธกิจและผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรมที่มุ่งหมายไว้
- ม๔.๔.๒ ออกแบบแผนงานฝึกอบรม/หลักสูตร

ม๔.๔.๓ วางแผนเงื่อนไขการปฏิบัติงานของผู้รับการฝึกอบรม

ม๔.๔.๔ ประเมินแผนงานฝึกอบรม/หลักสูตร

ม๔.๔.๕ บริหารจัดการแผนงานฝึกอบรม/หลักสูตร

ข้อพัฒนาคุณภาพ

แผนงานฝึกอบรม “ควร”

พ๔.๔.๑ สนับสนุนให้องค์กรผู้รับการฝึกอบรมมีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรม เงื่อนไข และกฎระเบียบต่างๆ

อนุประกอบที่ ๔.๕ สถานะการทำงาน

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง”

ม๔.๕.๑ มีคำตอบแทนผู้รับการฝึกอบรมอย่างเหมาะสมกับตำแหน่งและงานที่ได้รับมอบหมาย

ม๔.๕.๒ ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าผู้รับการฝึกอบรมเข้าร่วมในกิจกรรมวิชาการ (รวมถึงการอยู่เเวร) ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม

ม๔.๕.๓ ระบุงฎเกณฑ์และประกาศเงื่อนไขงานบริการและความรับผิดชอบของผู้รับการฝึกอบรมไว้อย่างชัดเจน

ม๔.๕.๔ มีการฝึกอบรมทดแทนในกรณีผู้รับการฝึกอบรม มีการลาพัก เช่น ลาคลดบุตร เจ็บป่วย เกณฑ์ทหาร ถูกเรียกฝึกกำลังสำรอง การศึกษาตุงานนอกแผนงานฝึกอบรม/หลักสูตร

ข้อพัฒนาคุณภาพ (ไม่นับคะแนนข้อ พ๔.๕.๓ และ พ๔.๕.๔)

แผนงานฝึกอบรม “ควร”

พ๔.๕.๑ ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าการฝึกอบรมนั้นภาระงานบริการ ไม่ได้มากกว่างานวิชาการ

พ๔.๕.๒ จัดระยะเวลาที่อยู่เเวรและตารางการอยู่เเวร โดยคำนึงถึงความจำเป็นของผู้ป่วย การดูแลอย่างต่อเนื่อง และความจำเป็นด้านวิชาการของผู้รับการฝึกอบรม

พ๔.๕.๓ อนุญาตให้มีการจัดการฝึกอบรมแบบไม่เต็มเวลาในกรณีพิเศษ โดยรูปแบบขึ้นอยู่กับความเหมาะสมเฉพาะบุคคลและพื้นฐานงานบริการ

พ๔.๕.๔ ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าระยะเวลาและคุณภาพของการฝึกอบรมแบบไม่เต็มเวลา ไม่น้อยกว่าการฝึกอบรมแบบเต็มเวลาของผู้รับการฝึกอบรม

องค์ประกอบที่ ๕: อาจารย์/ผู้ให้การฝึกอบรม

อนุประกอบที่ ๕.๑ นโยบายการสรรหาและการคัดเลือก

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง” กำหนด และดำเนินนโยบายการสรรหาและคัดเลือกอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรมโดยระบุ

ม๕.๑.๑ ด้านความชำนาญที่ต้องการ

ม๕.๑.๒ เกณฑ์คุณสมบัติทางวิชาการ การเป็นผู้ให้การฝึกอบรม และความชำนาญทางเวชกรรม รวมถึงความสมดุลระหว่างคุณวุฒิด้านการสอน วิจัยและบริการ

ม๕.๑.๓ หน้าที่ความรับผิดชอบ

- ม๕.๑.๔ หน้าที่ของอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรม และโดยเฉพาะสมดุระหว่างงานด้านการศึกษา การวิจัย และการบริการ
- ม๕.๑.๕ สถาบันต้องกำหนดนโยบายการคัดเลือกให้สอดคล้องกับพันธกิจของแผนงานฝึกอบรม/หลักสูตร ความจำเป็นของการฝึกอบรม และระบบการบริหารสุขภาพของประเทศ

ข้อพัฒนาคุณภาพ

แผนงานฝึกอบรม “ควร” กำหนดและดำเนินนโยบายด้านบุคลากร ดังต่อไปนี้

- พ๕.๑.๑ ตระหนักถึงความรับผิดชอบของแพทย์ทุกคน ในฐานะเป็นพันธกรณีแห่งวิชาชีพ ซึ่งต้องมีส่วนร่วม ในการให้การฝึกอบรมควบคู่ไปกับการปฏิบัติงาน
- พ๕.๑.๒ ให้รางวัลแก่ผู้มีส่วนร่วมในการฝึกอบรม
- พ๕.๑.๓ ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรม ยังคงปฏิบัติงานอยู่ในสาขาที่เกี่ยวข้อง
- พ๕.๑.๔ ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรมที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะสาขายังคงมีวุฒิบัตรหรือ หนังสืออนุมัติฯ สาขา/อนุสาขานั้น ในช่วงที่ให้การฝึกอบรม
- พ๕.๑.๕ ให้รางวัลแก่อาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรมที่พัฒนาตนเองด้านการเรียนการสอน
- พ๕.๑.๖ ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านแพทยศาสตรศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาอาจารย์

อนุประกอบที่ ๕.๒ ภารกิจที่ต้องปฏิบัติและการพัฒนาอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรม

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง”

- ม๕.๒.๑ ทำให้เชื่อมั่นได้ว่า อาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรมมีเวลาเพียงพอสำหรับการให้การฝึกอบรม ให้คำปรึกษา ให้การกำกับดูแล และเรียนรู้
- ม๕.๒.๒ จัดให้มีการพัฒนาอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรมและอาจารย์ผู้กำกับดูแลการฝึกอบรม
- ม๕.๒.๓ ทำให้เชื่อมั่นได้ว่า มีการประเมินอาจารย์เป็นระยะ

ข้อพัฒนาคุณภาพ

ในการกำหนดและดำเนินนโยบายด้านอาจารย์ แผนงานฝึกอบรม “ควร”

- พ๕.๒.๑ ให้การสนับสนุนการพัฒนาอาจารย์ ทั้งในด้านแพทยศาสตรศึกษาและการบริหารเวชกรรม
- พ๕.๒.๒ ยกย่องและตระหนักถึงคุณค่าความเป็นอาจารย์ของผู้ให้การฝึกอบรม
- พ๕.๒.๓ กำหนดอัตราส่วนระหว่างจำนวนอาจารย์ที่ให้การดูแลต่อจำนวนผู้รับการฝึกอบรม เพื่อให้เชื่อมั่นได้ว่า ผู้รับการฝึกอบรม ได้รับการดูแลและติดตามผลสัมฤทธิ์อย่างใกล้ชิด

องค์ประกอบที่ ๖: ทรัพยากรการฝึกอบรม

อนุประกอบที่ ๖.๑ สิ่งอำนวยความสะดวกด้านกายภาพ

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง” จัดให้ผู้รับการฝึกอบรม

- ม๖.๑.๑ มีสถานที่และโอกาสในการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
- ม๖.๑.๒ เข้าถึงแหล่งข้อมูลทางวิชาการที่ทันสมัย
- ม๖.๑.๓ สามารถใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้อย่างเพียงพอ
- ม๖.๑.๔ มีอุปกรณ์สำหรับฝึกอบรมภาคปฏิบัติ
- ม๖.๑.๕ มีสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาที่ปลอดภัย

ข้อพัฒนาคุณภาพ

แผนงานฝึกอบรม “ควร”

พว.๑.๑ ปรับปรุงคุณภาพของสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกายภาพและความพร้อมของอุปกรณ์อย่าง
สม่ำเสมอให้เหมาะสมสำหรับการฝึกอบรม

อนุประกอบที่ ๖.๒ แหล่งเรียนรู้

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง”

มว.๒.๑ คัดเลือกและรับรองสถานที่สำหรับเป็นแหล่งฝึกอบรม
และต้องเข้าถึง

มว.๒.๒ สิ่งอำนวยความสะดวกทางคลินิกและการเรียนภาคปฏิบัติที่พอเพียงสำหรับสนับสนุนการเรียนรู้

มว.๒.๓ จำนวนผู้ป่วยที่เพียงพอ

มว.๒.๔ จำนวนและความหลากหลายของผู้ป่วย ทั้งผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยใน และผู้ป่วยนอกเวลาราชการ ที่
สามารถนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรมที่พึงประสงค์

ข้อพัฒนาคุณภาพ

แผนงานฝึกอบรม “ควร” จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ที่ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าผู้รับการฝึกอบรมจะได้มี
ประสบการณ์การเรียนรู้

พว.๒.๑ ในด้านการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค

พว.๒.๒ ในโรงพยาบาลระดับต่างๆ (รพ.ทั่วไป รพ.ศูนย์ รพ.มหาวิทยาลัย) และในชุมชน

อนุประกอบที่ ๖.๓ เทคโนโลยีสารสนเทศ

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง”

มว.๓.๑ ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าสามารถเข้าถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์สำหรับการเรียนรู้

มว.๓.๒ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพ
และถูกหลักจริยธรรม

ข้อพัฒนาคุณภาพ

แผนงานฝึกอบรม “ควร” ทำให้อาจารย์และผู้รับการฝึกอบรมสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและ
การสื่อสารที่มีอยู่เดิมและที่มีใหม่ เพื่อ

พว.๓.๑ การเรียนรู้ด้วยตนเอง

พว.๓.๒ การสื่อสารกับเพื่อนร่วมงาน

พว.๓.๓ การเข้าถึงข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับผู้ป่วยและระบบข้อมูลทางการแพทย์

พว.๓.๔ การบริหารจัดการและบริหารผู้ป่วย

อนุประกอบที่ ๖.๔ ทีมบริหารเวชกรรม

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง”

มว.๔.๑ ทำให้เชื่อมั่นได้ว่ามีการจัดประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเป็นทีมร่วมกับผู้ร่วมงานและบุคลากร
วิชาชีพอื่น

ข้อพัฒนาคุณภาพ

แผนงานฝึกอบรม “ควร”

พบ.๔.๑ สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสหสาขา/สหวิชาชีพ

พบ.๔.๒ ส่งเสริมการพัฒนาความสามารถในการแนะนำและสอนบุคลากรสุขภาพอื่น

อนุประกอบที่ ๖.๕ การวิจัยเวชกรรมและความเป็นนักวิชาการ

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง” ทำให้เชื่อมั่นได้ว่า

มบ.๕.๑ ผู้รับการฝึกอบรมมีความรู้และสามารถประยุกต์ความรู้พื้นฐานและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในสาขาวิชาที่ฝึกอบรม

มบ.๕.๒ มีการบูรณาการระหว่างการฝึกอบรมกับการวิจัยอย่างเพียงพอและสมดุล

ข้อพัฒนาคุณภาพ

แผนงานฝึกอบรม “ควร”

พบ.๕.๑ ส่งเสริมให้ผู้รับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมในงานวิจัยทางการแพทย์และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพในระบบบริหารสุขภาพ

พบ.๕.๒ จัดสรรเวลาสำหรับทำงานวิจัยระหว่างการฝึกอบรมที่เพียงพอ

พบ.๕.๓ จัดให้มีการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการวิจัยและกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้อง

อนุประกอบที่ ๖.๖ ความเชี่ยวชาญทางการศึกษา

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง” กำหนดและดำเนินนโยบายเพื่อให้มีการนำความเชี่ยวชาญทางแพทย-ศาสตร์ศึกษามาใช้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ

มบ.๖.๑ การจัดทำแผนงานฝึกอบรม

มบ.๖.๒ การดำเนินการฝึกอบรม

มบ.๖.๓ การประเมินการฝึกอบรม

ข้อพัฒนาคุณภาพ

แผนงานฝึกอบรม “ควร”

พบ.๖.๑ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาความเชี่ยวชาญในการประเมินการศึกษา และการวิจัยทางแพทย-ศาสตร์ศึกษา

พบ.๖.๒ เปิดโอกาสให้ผู้ให้การฝึกอบรมได้ติดตามงานวิจัยทางแพทยศาสตร์ศึกษาตามความสนใจอย่างใกล้ชิด

อนุประกอบที่ ๖.๗ แหล่งทางเลือกในการเรียนรู้

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง”

มบ.๗.๑ กำหนดและดำเนินนโยบายให้ผู้รับการอบรมรายบุคคลสามารถรับการฝึกอบรมในสถาบันอื่นทั้งในหรือนอกประเทศตามที่ระบุไว้ในหลักสูตร/แผนงานฝึกอบรม

มบ.๗.๒ จัดให้มีระบบการโอนผลการฝึกอบรมตามข้อ มบ.๗.๑

ข้อพัฒนาคุณภาพ

แผนงานฝึกอบรม “ควร”

- พ๖.๗.๑ ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนทางการศึกษา ทั้งอาจารย์และผู้บริหารฝึกอบรม กับสถาบันฝึกอบรม ทั้งในและนอกประเทศ
- พ๖.๗.๒ สร้างความสัมพันธ์กับสถาบันการฝึกอบรม ในหรือนอกประเทศอันจะนำไปสู่การแลกเปลี่ยนและ ตระหนักร่วมกันในการฝึกอบรม

องค์ประกอบที่ ๗: การประเมินแผนงานฝึกอบรม

อนุประกอบที่ ๗.๑ กลไกการกำกับดูแลและประเมินแผนงานฝึกอบรม

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง”

- ม๗.๑.๑ มีการกำกับดูแลหลักสูตรเป็นประจำ
- ม๗.๑.๒ มีกลไกสำหรับการประเมินหลักสูตรและนำไปใช้จริง

หัวข้อที่ต้องแสดงในการประเมินผล

- ม๗.๑.๓ พันธกิจและผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมที่พึงประสงค์ หลักสูตรการฝึกอบรม การวัดและการประเมิน-ผล แผนงานอบรม และทรัพยากรการฝึกอบรม
- ม๗.๑.๔ ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการรับสมัครผู้บริหารฝึกอบรม และความต้องการของระบบสุขภาพ
- ม๗.๑.๕ ขั้นตอนการดำเนินงานแผนงานฝึกอบรม
- ม๗.๑.๖ วิธีการวัดและประเมินผล
- ม๗.๑.๗ พัฒนาการของผู้รับการฝึกอบรม
- ม๗.๑.๘ คุณสมบัติของผู้ให้การฝึกอบรม
- ม๗.๑.๙ ข้อควรปรับปรุง
- ม๗.๑.๑๐ ทำให้เชื่อมั่นได้ว่า ผลจากการประเมินการฝึกอบรมจะส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตร/แผนงานฝึกอบรม
- ม๗.๑.๑๑ ผู้มีส่วนได้เสียหลักมีส่วนร่วมในการประเมินการฝึกอบรม

ข้อพัฒนาคุณภาพ

แผนงานฝึกอบรม “ควร”

- พ๗.๑.๑ ทำให้กระบวนการและผลการประเมินการฝึกอบรมโปร่งใสต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกระดับ

อนุประกอบที่ ๗.๒ การให้ข้อมูลป้อนกลับแก่อาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรมและผู้บริหารฝึกอบรม

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง” มีแสวงหาข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับการฝึกอบรม/ หลักสูตร จาก

- ม๗.๒.๑ ผู้ให้การฝึกอบรม
- ม๗.๒.๒ ผู้รับการฝึกอบรม
- ม๗.๒.๓ ผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง

ข้อพัฒนาคุณภาพ

แผนงานฝึกอบรม “ควร”

พศ.๒.๑ จัดให้อาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรมและผู้รับการฝึกอบรม มีส่วนร่วมในการวางแผนงานประเมินการฝึกอบรมและนำผลการประเมินดังกล่าวมาพัฒนาหลักสูตร

อนุประกอบที่ ๗.๓ สมรรถภาพของแพทย์เฉพาะทางที่สำเร็จการฝึกอบรม

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง”

- มศ.๓.๑ ติดตามความสามารถในการปฏิบัติงานของแพทย์ผู้สำเร็จการฝึกอบรมเป็นประจำ
- มศ.๓.๒ แสวงหาข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานของแพทย์ผู้สำเร็จการฝึกอบรมจากผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง
- มศ.๓.๓ จัดให้มีและใช้กลไกในการประเมินการฝึกอบรม โดยใช้ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานของแพทย์ผู้สำเร็จการฝึกอบรม

ข้อพัฒนาคุณภาพ

แผนงานฝึกอบรม “ควร” แจ้งผลการประเมินการฝึกอบรมเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานของแพทย์ผู้สำเร็จการฝึกอบรมให้แก่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องต่อไปนี้

- พศ.๓.๑ การคัดเลือกผู้รับการฝึกอบรม
- พศ.๓.๒ การวางแผนหลักสูตร

อนุประกอบที่ ๗.๔ บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง”

- มศ.๔.๑ ให้ผู้มีส่วนได้เสียหลักมีบทบาทในการกำกับดูแลและประเมินการฝึกอบรม

ข้อพัฒนาคุณภาพ

แผนงานฝึกอบรม “ควร” ให้

- พศ.๔.๑ ผู้มีส่วนได้เสียอื่นเข้าถึงผลการประเมินหลักสูตรและการฝึกอบรม
- พศ.๔.๒ แสวงหาข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้เสียอื่นเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานของแพทย์ผู้สำเร็จการฝึกอบรม
- พศ.๔.๓ แสวงหาข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้เสียอื่น เกี่ยวกับการฝึกอบรม

อนุประกอบที่ ๗.๕ การรับรองหลักสูตร/แผนงานฝึกอบรม

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง” ระบุเป็นลายลักษณ์อักษรว่า การฝึกอบรมโดยรวมได้รับการรับรองโดยผู้มีอำนาจ (แพทย์สภา) บนพื้นฐานของ

- มศ.๕.๑ เกณฑ์ที่ชัดเจน
- มศ.๕.๒ ผลการประเมินการฝึกอบรม
- มศ.๕.๓ อำนาจหน้าที่ในการอนุมัติหรือเพิกถอนการฝึกอบรมของผู้มีอำนาจ (แพทย์สภา)

ข้อพัฒนาคุณภาพ

แผนงานฝึกอบรม “ควร”

พท.๕.๑ กำหนดและดำเนินการควบคุมคุณภาพของการฝึกอบรม สิ่งอำนวยความสะดวกในการฝึกอบรม รวมทั้งการตรวจเยี่ยม หรือวิธีการอื่นที่เหมาะสม

องค์ประกอบที่ ๘: การบริหารกิจการและธุรการ

อนุประกอบที่ ๘.๑ การบริหารกิจการ

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง” ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าหลักสูตรนั้นได้ดำเนินการสอดคล้องกับกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องดังนี้

- มศ.๑.๑ การรับสมัครผู้รับการฝึกอบรม (เกณฑ์การคัดเลือกและจำนวนที่รับ)
- มศ.๑.๒ กระบวนการเรียนการสอน
- มศ.๑.๓ การวัดและประเมินผล
- มศ.๑.๔ ผลของการฝึกอบรมที่พึงประสงค์
- มศ.๑.๕ ออกเอกสารที่สามารถใช้เป็นหลักฐานแสดงการผ่านการฝึกอบรมในระดับนั้นได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น ประกาศนียบัตร หรือ หลักฐานอย่างเป็นทางการอื่น
- มศ.๑.๖ มีหน้าที่รับผิดชอบต่อการพัฒนาคุณภาพหลักสูตร

ข้อพัฒนาคุณภาพ

แผนงานฝึกอบรม “ควร” ทำให้เชื่อมั่นได้ว่า

- พศ.๑.๑ มีความโปร่งใสในระบบบริหารกิจการและกระบวนการตัดสินใจต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- พศ.๑.๒ หลักสูตรมีความเพียงพอต่อความต้องการด้านสาธารณสุขของประชากร

อนุประกอบที่ ๘.๒ ภาวะผู้นำทางวิชาการ

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง” ทำให้เชื่อมั่นได้ว่า

- มศ.๒.๑ มีความรับผิดชอบในฐานะผู้นำและบริหารจัดการการฝึกอบรม

ข้อพัฒนาคุณภาพ

แผนงานฝึกอบรม “ควร” ทำให้เชื่อมั่นได้ว่า มีการประเมินความเป็นผู้นำและบริหารจัดการการฝึกอบรม ตามระยะเวลาที่กำหนดเพื่อให้บรรลุตาม

- พศ.๒.๑ พันธกิจของหลักสูตร
- พศ.๒.๒ ผลของหลักสูตร

อนุประกอบที่ ๘.๓ งบประมาณการฝึกอบรมและการจัดสรรทรัพยากร

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง”

- มศ.๓.๑ กำหนดหน้าที่รับผิดชอบและอำนาจในการบริหารจัดการงบประมาณของหลักสูตร
- มศ.๓.๒ จัดสรรทรัพยากรต่างๆที่จำเป็นต่อการดำเนินการฝึกอบรมและกระจายทรัพยากรให้สอดคล้องกับความจำเป็นด้านการฝึกอบรม

ข้อพัฒนาคุณภาพ

แผนงานฝึกอบรม “ควร” บริหารค่าใช้จ่ายที่สนับสนุน

พศ.๓.๑ ภารกิจหน้าที่ด้านบริการของอาจารย์และผู้รับการฝึกอบรม

พศ.๓.๒ การสร้างนวัตกรรมในการฝึกอบรม

อนุประกอบที่ ๘.๔ ธุรการ

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง” มีบุคลากรธุรการที่มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสม เพื่อ

มศ.๔.๑ สนับสนุนการดำเนินการของการฝึกอบรมและกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้อง

มศ.๔.๒ ทำให้มั่นใจได้ว่าการบริหารจัดการที่ดีและใช้ทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม

ข้อพัฒนาคุณภาพ

แผนงานฝึกอบรม “ควร”

พศ.๔.๑ มีกระบวนการประกันคุณภาพภายในด้านการบริหาร รวมถึงมีการทบทวนอย่างสม่ำเสมอ

พศ.๔.๒ ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าการบริหารจัดการที่ส่งผลให้เกิดการทบทวนอย่างสม่ำเสมอเพื่อเป้าหมายในการเพิ่มคุณภาพ

อนุประกอบที่ ๘.๕ ข้อกำหนดและกฎระเบียบ

ข้อมาตรฐาน

แผนงานฝึกอบรม “ต้อง”

มศ.๕.๑ จัดให้มีจำนวนสาขาความเชี่ยวชาญทางการแพทย์และหน่วยงานสนับสนุนด้านอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วน สอดคล้องกับข้อบังคับและประกาศของแพทยสภาในการเปิดการฝึกอบรม

ข้อพัฒนาคุณภาพ

แผนงานฝึกอบรม “ควร”

พศ.๕.๑ มีข้อกำหนดให้ผู้มีส่วนได้เสียมีส่วนร่วมในการรับรองการฝึกอบรมตามหลักสูตร

องค์ประกอบที่ ๙: การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ข้อมาตรฐาน

เนื่องด้วยการฝึกอบรมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและมีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสียที่หลากหลาย และเพื่อให้เชื่อมั่นได้ว่าจะสามารถธำรงรักษาคุณภาพการฝึกอบรม

แผนฝึกอบรม “ต้อง”

มศ.๖.๑ ริเริ่มกระบวนการสำหรับการทบทวนและปรับปรุงกระบวนการ โครงสร้าง เนื้อหา ผล และสมรรถนะของผู้สำเร็จการฝึกอบรม รวมถึงการวัดและการประเมินผล และสภาพแวดล้อมในการฝึกอบรม ให้ทันสมัยอยู่เสมอ

มศ.๖.๒ ปรับแก้ข้อบกพร่องที่ตรวจพบและมีข้อมูลอ้างอิง

มศ.๖.๓ จัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอ เพื่อการทบทวนและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ข้อพัฒนาคุณภาพ

แผนงานฝึกอบรม “ควร”

พศ.๖.๑ มีกระบวนการทบทวนและพัฒนาบนรากฐานของการศึกษาและวิเคราะห์แบบไปข้างหน้า โดยใช้ข้อมูลการประเมินภายในของสถาบันฝึกอบรม และหลักฐานทางวิชาการด้านแพทยศาสตรศึกษา

พศ.๐.๒ ทำให้เชื่อมั่นได้ว่ากระบวนการทบทวนและพัฒนา และการปรับโครงสร้างจะทำให้เกิดการปรับนโยบายและการปฏิบัติของหลักสูตรการศึกษาแพทยระดับหลังปริญญา เพื่อให้สอดคล้องกับผลการดำเนินงานในอดีต กิจกรรมปัจจุบันและมุมมองอนาคต

และในกระบวนการทบทวนและพัฒนา แผนงานฝึกอบรม “ควร” คำนึงถึงประเด็นต่อไปนี้

- พศ.๐.๓ การปรับปรุงกิจและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่พึงประสงค์ของการฝึกอบรม ให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทั้งด้านวิชาการ เศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรม (ดูอนุประกอบที่ ๑.๑)
- พศ.๐.๔ การปรับผลทางการศึกษาที่พึงประสงค์ของการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับความต้องการที่จำเป็นตามสภาพแวดล้อมที่แพทย์จะเข้าทำงาน (ดูอนุประกอบที่ ๑.๓)
- พศ.๐.๕ การปรับกระบวนการเรียนรู้ และวิธีการฝึกอบรม ที่ทำให้เชื่อมั่นได้ว่ามีความเหมาะสมและตรงประเด็น (ดูอนุประกอบที่ ๒.๑)
- พศ.๐.๖ การปรับโครงสร้าง เนื้อหา และระยะเวลาของหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อให้สอดคล้องกับความรู้ ก้าวหน้าทางวิชาการด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐาน วิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิก พฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ การเปลี่ยนแปลงของข้อมูลประชากรศาสตร์ สุขภาพและการเกิดโรคของประชากร สภาวะด้านเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม ทำให้เชื่อมั่นว่า ได้ครอบคลุมความรู้ แนวคิด และวิธีการที่ทันสมัยและตรงประเด็น และยกเลิกสิ่งที่ล้าสมัย (ดูอนุประกอบที่ ๒.๔)
- พศ.๐.๗ การพัฒนาหลักการและวิธีการประเมินผล ที่สอดคล้องกับผลทางการศึกษาที่พึงประสงค์และวิธีการจัดการเรียนการสอน ที่เปลี่ยนแปลงไป (ดูอนุประกอบที่ ๓.๑ และ ๓.๒)
- พศ.๐.๘ การปรับนโยบายการรับ วิธีการคัดเลือกผู้รับการฝึกอบรม ให้สอดคล้องกับความคาดหวังและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ความต้องการที่จำเป็นด้านทรัพยากรบุคคล การเปลี่ยนแปลงในการศึกษาพื้นฐานทางการแพทย์ และข้อกำหนดของหลักสูตร (ดูอนุประกอบที่ ๔.๑ และ ๔.๒)
- พศ.๐.๙ การปรับนโยบายการพัฒนาและคัดเลือกผู้รับการฝึกอบรม อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ให้การฝึกอบรม ให้สอดคล้องกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของการฝึกอบรม (ดูอนุประกอบที่ ๕.๑ และ ๕.๒)
- พศ.๐.๑๐ การปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมและทรัพยากรทางการศึกษาให้ สอดคล้องกับความจำเป็นที่เปลี่ยนแปลงไปของการฝึกอบรม เช่น จำนวนผู้รับการฝึกอบรม จำนวนและคุณสมบัติของอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรม และหลักวิชาการทางการแพทย์และการศึกษาในปัจจุบัน (ดูอนุประกอบที่ ๖.๑ – ๖.๓)
- พศ.๐.๑๑ การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการ กำกับดูแล และการประเมินหลักสูตรให้ละเอียดและชัดเจน (ดูอนุประกอบที่ ๗.๑ – ๗.๔)
- พศ.๐.๑๒ การพัฒนาโครงสร้างขององค์กร การบริหารกิจการ และการจัดการ เพื่อรับมือกับสภาพแวดล้อมและความจำเป็นที่เปลี่ยนแปลงไปของการฝึกอบรมและปรับให้เกิดผลประโยชน์กับผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ (ดูอนุประกอบที่ ๘.๑ – ๘.๕)

ผนวก ง. หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการการประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานและคุณภาพการฝึกอบรมของ แผนงานฝึกอบรมของสถาบันฝึกอบรม

๑. หลักการและเหตุผล

การเป็นแพทย์เฉพาะทางที่ดีในแต่ละสาขานั้น ต้องมีความรู้และวัตรปฏิบัติอย่างถูกต้องทั้งในวิชาชีพและศาสตร์แห่งความเป็นมนุษย์และสังคม มีเจตคติที่ดีต่อผู้ป่วย ผู้รับบริการและครอบครัว ต้องสามารถวินิจฉัยปัญหาสุขภาพอนามัยของผู้ป่วยในแต่ละสาขา ตลอดจนให้การบริบาล (holistic care) ที่ประกอบด้วย การสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันปัญหาสุขภาพ การดูแลรักษาความเจ็บป่วยและการฟื้นฟูสุขภาพ รวมทั้งต้องเป็นผู้บริหารทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพและด้วยความสุจริต ต้องเป็นผู้ที่ติดตามค้นคว้าวิทยาการอย่างต่อเนื่องเพื่ออัปเดตความรู้และนำมาซึ่งความเจริญงอกงามและความทันสมัยแห่งวิชาชีพ

การสร้างแพทย์เฉพาะทางที่ดีในแต่ละสาขานั้น จำเป็นต้องอาศัยการฝึกอบรมที่เป็นระบบอย่างมีขั้นตอน สถาบันฝึกอบรมต้องมีการประกันคุณภาพแห่งการฝึกอบรมนั้น รวมทั้งต้องได้รับการตรวจสอบจากราชวิทยาลัยที่ควบคุมดูแล เพื่อเป็นหลักประกันแก่สังคมว่า สามารถให้การฝึกอบรมแพทย์เฉพาะทางในสาขานั้นอย่างมีคุณภาพ ยังประโยชน์ต่อผู้ป่วยและสังคมได้จริง

ตามข้อ ๒๕ (๓) แห่งข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติและวุฒิบัตรเพื่อแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดให้คณะอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (อฟส.) ประเมินคุณภาพของโรงพยาบาลหรือสถาบันฝึกอบรม ตามหลักเกณฑ์การประเมินสถาบันฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านที่แพทยสภากำหนด เพื่อเสนอให้แพทยสภารับรองหรือยกเลิกการรับรอง โดยให้พิจารณาบทวนทุก ๕ ปี

เพื่อให้การประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานและคุณภาพการฝึกอบรมของแผนงานฝึกอบรมของสถาบันฝึกอบรมต่างๆ เป็นไปตามมาตรฐานสากล แพทยสภาจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานและคุณภาพการฝึกอบรมของแผนงานฝึกอบรมของสถาบันฝึกอบรมฉบับนี้ขึ้น โดยอนุวัติตามเกณฑ์มาตรฐานเวชบัณฑิตศึกษาของสหพันธ์แพทยศาสตรศึกษาโลกฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๘ และดัดแปรให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการ รวมทั้งเสนอผลการตรวจประเมินรับรองมาตรฐานและคุณภาพการฝึกอบรมของแผนงานฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านสาขาในสถาบันฝึกอบรมต่างๆ ให้แพทยสภารับรองหรือยกเลิกการรับรอง ตามข้อ ๒๕ (๓) แห่งข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติและวุฒิบัตรเพื่อแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๕๒

๓. วิธีดำเนินการ

๓.๑ แพทยสภามอบหมายให้ราชวิทยาลัยต่างๆ รับผิดชอบดูแลการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของอฟส. สาขาต่างๆ ในการดำเนินการควบคุมกระบวนการฝึกอบรมเพื่อเป็นแพทย์เฉพาะทางสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓.๒ ในการตรวจประเมินแต่ละแผนงานฝึกอบรม ให้ราชวิทยาลัยที่ได้รับมอบหมายตาม ๓.๑ แต่งตั้งคณะผู้ตรวจประเมินประกอบด้วย

ก) ผู้ตรวจประเมินหลัก จำนวนอย่างน้อยสามคน โดยอาจเป็นผู้ตรวจประเมินจากราชวิทยาลัยเดียวกันหรือต่างราชวิทยาลัยก็ได้ แต่ผู้ทำหน้าที่ประธานคณะผู้ตรวจประเมินต้องเป็นผู้ตรวจประเมินหลักจาก

ราชวิทยาลัยที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลสาขานั้น ทั้งนี้ผู้ตรวจประเมินหลักต้องไม่เป็นบุคลากรของสถาบันฝึกอบรมที่ขอรับการตรวจประเมิน

ข) ผู้ตรวจประเมินร่วม จำนวนไม่เกินห้าคน โดยอาจเป็นผู้ตรวจประเมินจากราชวิทยาลัยเดียวกันหรือต่างราชวิทยาลัยก็ได้

ทั้งนี้ผู้ตรวจประเมินร่วมจะขอให้แพทยสภาแต่งตั้งให้เป็นผู้ตรวจประเมินหลักได้ ต้องผ่านการเป็นผู้ตรวจประเมินร่วมในการตรวจประเมินแผนงานฝึกอบรมไม่น้อยกว่าสองครั้ง รวมทั้งเป็นผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมการเป็นผู้ตรวจประเมินและเป็นผู้มีบทบาทในการจัดทำแผนงานฝึกอบรม/หลักสูตรของแผนงานฝึกอบรมตามเกณฑ์มาตรฐานเวชบัณฑิตศึกษาของสหพันธ์แพทยศาสตรศึกษาโลกฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่แพทยสภารับรองแล้ว โดยให้การแต่งตั้งเป็นผู้ตรวจประเมินหลักดังกล่าวมีอายุห้าปีและให้ต่ออายุได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่แพทยสภากำหนด

๓.๓ ผลการประเมินให้ใช้มติของผู้ตรวจประเมินหลักเท่านั้น

๓.๔ ภายหลังการตรวจประเมิน ให้แผนงานฝึกอบรมส่งหลักฐานตามมติที่ยังขาดไปยังราชวิทยาลัยที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลสาขานั้น เพื่อส่งต่อให้คณะผู้ตรวจประเมินลงความเห็นผลการประเมินขั้นสุดท้าย

๓.๕ ให้ราชวิทยาลัยส่งผลการตรวจประเมินที่ผ่านการอนุมัติจากราชวิทยาลัยนั้นแล้ว ไปยังแพทยสภาเพื่อขอรับการรับรองตามข้อ ๒๕ (๓) แห่งข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติและวุฒิบัตรเพื่อแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๕๒ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับจากวันที่แผนงานฝึกอบรม (มคอ.๒) ดังกล่าวได้รับการอนุมัติ

๓.๖ เมื่อแพทยสภารับรองหรือยกเลิกการรับรองแผนงานฝึกอบรมใดแล้ว ให้เลขาธิการแพทยสภาแจ้งผลการรับรองหรือยกเลิกการรับรองเป็นทางการไปยังราชวิทยาลัยและสถาบันฝึกอบรมที่เกี่ยวข้อง โดยมีอายุการรับรองห้าปี

๔. องค์ประกอบมติการประเมิน

ประกอบด้วยหัวข้อการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานเวชบัณฑิตศึกษาของสหพันธ์แพทยศาสตรศึกษาโลก ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๘ (Postgraduate Medical Education WFME Global Standards for Quality Improvement: the 2015 Revision) ที่ดัดแปรให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย ดังต่อไปนี้

- ๔.๑ พันธกิจและผลสัมฤทธิ์ (Mission and Outcomes)
- ๔.๒ แผนการฝึกอบรม/หลักสูตรการฝึกอบรม (Educational Programme)
- ๔.๓ การประเมินผู้รับการฝึกอบรม (Assessment of Trainees)
- ๔.๔ ผู้รับการฝึกอบรม (Trainees)
- ๔.๕ อาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรม (Trainers)
- ๔.๖ ทรัพยากรทางการศึกษา (Educational Resources)
- ๔.๗ การประเมินหลักสูตร (Programme Evaluation)
- ๔.๘ การบริหารกิจการและธุรการ (Governance and Administration)
- ๔.๙ การทบทวนและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuous renewal)

๕. วิธีการตรวจประเมิน

๕.๑ สถาบันฝึกอบรมประสงค์จะขอรับการตรวจประเมินแผนงานฝึกอบรมสาขาใด ให้ส่งรายงานการประเมินตนเอง (self assessment report: SAR) ประกอบด้วยองค์ประกอบตามมติการประเมินในข้อ ๔ พร้อมกับข้อมูลสังเขปขององค์กร (organization profile) และแผนงานฝึกอบรม/หลักสูตร ไปยังราชวิทยาลัยที่กำกับดูแลการฝึกอบรมสาขานั้น

๕.๒ ราชวิทยาลัยส่งรายงานการประเมินตนเองและข้อมูลตาม ๕.๑ ให้แก่ผู้ตรวจประเมินหลักและผู้ตรวจประเมินร่วม เพื่อตรวจสอบและประเมินเบื้องต้นแล้วกำหนดการตรวจประเมินที่สถาบันฝึกอบรมเมื่อเห็นพ้องกันว่าข้อมูลรายงานและหลักฐานแสดงในแต่ละดัชนี ทั้งดัชนีพื้นฐาน (basic requirement) และดัชนีพัฒนาคุณภาพ (quality improvement) ที่ส่งมาให้นั้นมีความพร้อมเพียงพอต่อการรับการตรวจประเมินที่สถาบันฝึกอบรม

๕.๓ ในการตรวจประเมินที่สถาบันฝึกอบรม ให้คณะผู้ตรวจประเมินสัมภาษณ์อาจารย์ผู้รับผิดชอบแผนงานฝึกอบรม อาจารย์ประจำแผนงานฝึกอบรม แพทย์ผู้รับการฝึกอบรม ผู้บริหาร รวมทั้งนิสิต/นักศึกษา แพทย์ พยาบาล และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนตรวจเยี่ยมสถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรมและฝึกปฏิบัติงานบริหารเวชกรรม (เช่น หอผู้ป่วย ห้องตรวจ ห้องผ่าตัด) และปัจจัยอื่นที่เอื้ออำนวยต่อการฝึกอบรม (เช่น ห้องปฏิบัติการ ห้องประชุม ห้องสมุด) โดยใช้เวลาดำเนินการ ๒ – ๓ วัน

๕.๔ จากข้อมูลรายงานและหลักฐานแสดงในแต่ละดัชนีมาตรฐาน ให้คณะผู้ตรวจประเมินลงความเห็นเป็นผลการประเมิน โดยแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

- ก) ผ่าน
- ข) ไม่ผ่าน
- ค) ยังไม่รับรอง (อยู่ระหว่างการพัฒนา) โดยให้สถาบันฝึกอบรมพัฒนาข้อมูลเพื่อรับการประเมินผลขั้นสุดท้าย

ทั้งนี้ให้คณะผู้ตรวจประเมินให้ข้อมูลป้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาแผนงานฝึกอบรมนั้นแก่สถาบันฝึกอบรมเมื่อเสร็จสิ้นการตรวจประเมินด้วย

๕.๕ ให้คณะผู้ตรวจประเมินหลักสรุปผลการประเมินแต่ละขั้นตอนส่งให้ ราชวิทยาลัยและ อฟส. เพื่อพิจารณา และเมื่อผลการตรวจประเมินขั้นตอนสุดท้ายได้รับการอนุมัติแล้ว ให้รายงานและส่งผลการตรวจประเมินขั้นตอนสุดท้ายดังกล่าวไปยังแพทยสภาเพื่อพิจารณาให้การรับรองหรือยกเลิกการรับรองแผนงานฝึกอบรมนั้น ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับจากวันที่แผนงานฝึกอบรม (มคอ.๒) ดังกล่าวได้รับการอนุมัติ

๕.๖ เมื่อแพทยสภารับรองหรือยกเลิกการรับรองแผนงานฝึกอบรมใดแล้ว เลขาธิการแพทยสภาจะแจ้งผลให้ราชวิทยาลัยและสถาบันฝึกอบรมนั้นทราบภายใน ๒ เดือนนับแต่วันที่แพทยสภามีมติดังกล่าว

๖. ค่าใช้จ่ายในการตรวจประเมิน

๖.๑ ให้สถาบันฝึกอบรมที่ขอรับการตรวจประเมินแผนงานฝึกอบรมแต่ละแผน รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการตรวจประเมิน ดังนี้

ก) ค่าธรรมเนียมการตรวจประเมินและรับรองแผนงานฝึกอบรมตามที่แพทยสภากำหนด จำนวน ๓,๐๐๐ บาท (สามพันบาทถ้วน) โดยให้ราชวิทยาลัยที่กำกับดูแลการฝึกอบรมสาขานั้นเรียกเก็บจากสถาบันฝึกอบรม แล้วให้ราชวิทยาลัยนำส่งค่าธรรมเนียมดังกล่าวให้แก่แพทยสภาพร้อมการส่งผลการตรวจประเมินขั้นตอนสุดท้ายเพื่อขอให้แพทยสภารับรองหรือยกเลิกการรับรองแผนงานฝึกอบรมนั้น

ข) ค่าใช้จ่ายของผู้ตรวจประเมินหลัก ประกอบด้วย

- (๑) ค่าเดินทางตามที่จ่ายจริง โดยรถยนต์โดยสารและ/หรือเครื่องบินชั้นประหยัด
- (๒) ค่าเบี้ยเลี้ยงผู้ตรวจประเมินหลักคนละ ๒,๐๐๐ บาทต่อวัน
- (๓) ค่าที่พักตามที่จ่ายจริง

ประกาศแพทยสภา
ที่ ๑๗/ ๒๕๕๒
เรื่อง เกณฑ์หลักสูตรการฝึกอบรมเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม
สาขาและอนุสาขาต่างๆ
เกณฑ์สถาบันฝึกอบรม การขอเป็นสถาบันฝึกอบรม และการติดตามกำกับดูแลสถาบัน
การฝึกอบรม พ.ศ. ๒๕๕๒

เพื่อให้ราชวิทยาลัย วิทยาลัย และสมาคมวิชาชีพ มีแนวทางในการดำเนินการเกี่ยวกับการฝึกอบรมเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาต่างๆ คณะกรรมการแพทยสภาในการประชุมครั้งที่ ๑๒/ ๒๕๕๑ วันที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้ยกเลิกประกาศแพทยสภาที่ ๑๘/๒๕๕๐ และได้กำหนดเกณฑ์หลักสูตรการฝึกอบรมเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาต่างๆ เกณฑ์สถาบันฝึกอบรม การขอเป็นสถาบันฝึกอบรม และการติดตามกำกับดูแลสถาบันฝึกอบรม ไว้ดังนี้

ราชวิทยาลัย วิทยาลัย หรือสมาคมวิชาชีพ เมื่อพิจารณาเห็นความจำเป็นที่จะต้องมีการฝึกอบรมผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาใดเพิ่มเติม ให้ทำเรื่องร้องขอแพทยสภาแต่งตั้งคณะกรรมการร่างหลักสูตรเพื่อพิจารณาจัดทำเกณฑ์หลักสูตรการฝึกอบรมและเกณฑ์สถาบันฝึกอบรมตามที่กำหนดในข้อ ๑ และ ๒ เสนอให้แพทยสภาอนุมัติ และเมื่อได้รับการอนุมัติแล้วหากมีคณะแพทยศาสตร์ วิทยาลัยแพทยศาสตร์ สถาบันทางการแพทย์ หรือโรงพยาบาลใดมีความประสงค์จะขอเป็นสถาบันฝึกอบรมในสาขานั้นให้ดำเนินการตามที่กำหนดในข้อ ๓ และเมื่อมีสถาบันฝึกอบรมได้รับการอนุมัติให้เปิดการฝึกอบรมแล้ว ราชวิทยาลัย วิทยาลัย และสมาคมวิชาชีพจะต้องติดตามกำกับดูแลสถาบันฝึกอบรมนั้นตามที่กำหนดในข้อ ๔

~~๑. เกณฑ์หลักสูตรการฝึกอบรม~~

~~เกณฑ์หลักสูตรการฝึกอบรมที่ราชวิทยาลัย วิทยาลัย หรือสมาคมวิชาชีพที่แพทยสภามอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบดูแลการฝึกอบรม จะเสนอให้แพทยสภาพิจารณาอนุมัติ จะต้องประกอบด้วยหัวข้อและสาระสำคัญดังนี้~~

~~๑-๑ ชื่อหลักสูตร~~

~~หลักสูตรการฝึกอบรม จะต้องกำหนดชื่อหลักสูตรทั้งภาษาไทยและอังกฤษ~~

~~(ก) สาขาประเภทที่ ๑ และ ๒~~

~~(ภาษาไทย) หลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านเพื่อวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม สาขา~~

~~(ภาษาอังกฤษ) Residency Training in~~

~~(ข) สาขาประเภทที่ ๓~~

~~(ภาษาไทย) หลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านต่อยอดเพื่อวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม อนุสาขา~~

~~(ภาษาอังกฤษ) Fellowship Training in~~

~~๑-๒ ชื่อวุฒิบัตร~~

~~หลักสูตรการฝึกอบรม จะต้องกำหนดชื่อวุฒิบัตรทั้งภาษาไทยและอังกฤษ~~

~~(ก) สาขาประเภทที่ ๑ และ ๒~~

~~ชื่อเต็ม~~

~~(ภาษาไทย) วุฒิบัตรเพื่อแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม สาขา~~

~~(ภาษาอังกฤษ) Diploma of the Thai Board of~~

~~ชื่อย่อ~~

~~(ภาษาไทย) วว. (หลังคำว่า “วว.” เขียนชื่อเต็มหรือชื่อย่อของสาขา)~~

~~(ภาษาอังกฤษ) Dip. (หลังคำว่า “Dip.” เขียนชื่อเต็มหรือชื่อย่อของสาขา)~~

~~คำแสดงวุฒิการประกอบรับชื่อย่อ~~

~~(ภาษาไทย) วว. (หลังคำว่า “วว.” เขียนชื่อเต็มหรือชื่อย่อของสาขา)~~

~~(ภาษาอังกฤษ) Diplome, Thai Board of (หลังคำว่า “of” เขียนชื่อเต็มของสาขา)~~

~~หรือ Dip., Thai Board of (หลังคำว่า “of” เขียนชื่อเต็มหรือชื่อย่อของสาขา)~~

~~(ข) สาขาประเภทที่ ๓~~

~~ชื่อเต็ม~~

~~(ภาษาไทย) กุณบัตรเพื่อแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม อรุณสาขา~~

~~(ภาษาอังกฤษ) Diploma of the Thai Subspecialty Board of~~

~~ชื่อย่อ~~

~~(ภาษาไทย) วว. (หลังคำว่า “วว.” เขียนชื่อเต็มหรือชื่อย่อของอรุณสาขา)~~

~~(ภาษาอังกฤษ) Dip. (หลังคำว่า “Dip.” เขียนชื่อเต็มหรือชื่อย่อของอรุณสาขา)~~

~~คำแสดงวุฒิการประกอบรับชื่อย่อ~~

~~(ภาษาไทย) วว. (หลังคำว่า “วว.” เขียนชื่อเต็มหรือชื่อย่อของอรุณสาขา)~~

~~(ภาษาอังกฤษ) Diplome, Thai Subspecialty Board of (หลังคำว่า “of” เขียนชื่อเต็มของ~~

~~อรุณสาขา)~~

~~หรือ Dip., Thai Subspecialty Board of (หลังคำว่า “of” เขียนชื่อเต็มหรือชื่อย่อ~~

~~ของอรุณสาขา)~~

~~๑.๓ หน่วยงานที่รับผิดชอบ~~

~~ระบุดุสิตราชวิทยาลัย วิทยาลัย หรือสมาคมวิชาชีพที่แพทยสภามอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบดูแลการประกอบ~~

~~ประกอบ~~

~~๑.๔ หลักการและเหตุผลในการขอเปิดหลักสูตร~~

~~ราชวิทยาลัย วิทยาลัย หรือสมาคมวิชาชีพที่แพทยสภามอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบดูแลการประกอบ~~

~~จะต้องแสดงเหตุผลความจำเป็นที่ต้องจัดให้มีการประกอบในสาขานั้นๆ~~

~~๑.๕ กำหนดการเปิดประกอบ~~

~~ราชวิทยาลัย วิทยาลัย หรือสมาคมวิชาชีพที่แพทยสภามอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบดูแลการประกอบ~~

~~จะต้องกำหนด ปีที่จะเริ่มการประกอบ ซึ่งจะตั้งไม่เกินก่อนการอนุมัติเปิดหลักสูตรจากแพทยสภา~~

~~๑.๖ อาจารย์~~

~~ราชวิทยาลัย วิทยาลัย หรือสมาคมวิชาชีพที่แพทยสภามอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบดูแลการประกอบ~~

~~จะต้องกำหนดคุณสมบัติของอาจารย์ผู้ให้การประกอบ และผู้ที่จะเป็นผู้รับผิดชอบการประกอบของสถาบัน~~

~~ประกอบ รวมทั้งเกณฑ์จำนวนขั้นต่ำของอาจารย์ผู้ให้การประกอบที่สถาบันประกอบจะต้องมีก่อนขอเปิดเป็น~~

~~สถาบันประกอบ โดยต้องไม่น้อยกว่า ๒ คน~~

~~หากจำเป็นต้องให้มีอาจารย์ผู้ให้การประกอบแบบบางเวลาจำนวนด้วย ราชวิทยาลัย วิทยาลัย หรือสมาคม~~

~~วิชาชีพที่แพทยสภามอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบดูแลการประกอบ จะต้องระบุจำนวนขั้นต่ำของอาจารย์ผู้ให้~~

~~การประกอบแบบเต็มเวลาที่สถาบันประกอบจะต้องจัดให้มี ซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวน~~

~~อาจารย์ผู้ให้การประกอบ เพื่อให้สามารถติดตามความก้าวหน้าของผู้เข้ารับการประกอบได้ และการะงานใน~~

~~สาขาอื่นของอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรมแบบแบ่งเวลาเมื่อรวมกันทั้งหมดจะต้องไม่น้อยกว่าภาระงานของจำนวน
อาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรมแบบเต็มเวลาที่ต้องทดแทน~~

~~ในกรณีที่หลักสูตรการฝึกอบรมเป็นแบบที่มีสัปดาห์ร่วมฝึกอบรม หรือมีสัปดาห์ฝึกอบรมผสม ให้
อนุมัติใช้หลักเกณฑ์ที่กำหนดดังกล่าวสำหรับการกำหนดจำนวนอาจารย์ในแต่ละสัปดาห์ฝึกอบรม โดยพอน
เป็นสัดส่วนตามเวลาที่สัปดาห์ฝึกอบรมนั้นๆมีส่วนร่วมในการฝึกอบรม~~

~~๑.๗ จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม~~

~~ราชวิทยาลัย จิตวิทยา หรือสมาคมวิชาชีพที่แพทยสมาคมมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบดูแลการฝึกอบรม
จะต้องระบุจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่หลักสูตรของสัปดาห์ฝึกอบรมจะได้รับได้ในแต่ละปีและแต่ละชั้น หรือ
เรียกว่า **ศักยภาพในการฝึกอบรม** ของสัปดาห์ฝึกอบรมนั้น โดยให้พิจารณากำหนดเป็นสัดส่วนของจำนวน
อาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรมแบบเต็มเวลาในข้อ ๑.๖ และปริมาณงานบริการของสาขาที่ให้การฝึกอบรมตามที่
ระบุไว้ในข้อ ๒.๒ หากสัปดาห์ฝึกอบรมจำเป็นจะต้องจัดให้มีอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรมปฏิบัติงานแบบแบ่ง
เวลาดำย ให้ใช้หลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ ๑.๖ ในการคำนวณ~~

~~ในกรณีที่หลักสูตรการฝึกอบรมเป็นแบบที่มีสัปดาห์ร่วมฝึกอบรม หรือมีสัปดาห์ฝึกอบรมผสม ให้ใช้
จำนวนอาจารย์ของสัปดาห์ฝึกอบรมทุกแห่งที่กำหนดในข้อ ๑.๖ ในการคำนวณ~~

~~หากสัปดาห์ฝึกอบรมใดมีศักยภาพเป็นสัปดาห์ร่วมฝึกอบรมหรือสัปดาห์ฝึกอบรมผสมให้กับหลาย
หลักสูตรในสาขาเดียวกัน จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่จะปฏิบัติงานในสัปดาห์ฝึกอบรมแห่งนั้นในเวลานั้นๆ
จะต้องไม่เกินศักยภาพของสัปดาห์ฝึกอบรมนั้น~~

~~๑.๘ คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม~~

~~ราชวิทยาลัย จิตวิทยา หรือสมาคมวิชาชีพที่แพทยสมาคมมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบดูแลการฝึกอบรม
จะต้องระบุคุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ให้สอดคล้องกับข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์การออก
หนังสืออนุมัติและวุฒิบัตรเพื่อแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๕๒~~

~~๑.๙ จำนวนปีการฝึกอบรม~~

~~ราชวิทยาลัย จิตวิทยา หรือสมาคมวิชาชีพที่แพทยสมาคมมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบดูแลการฝึกอบรม
จะต้องระบุจำนวนปีของการฝึกอบรม สาขาที่ ๑ และ ๒ ไม่น้อยกว่า ๓ ปี และสาขาที่ ๓ ไม่น้อยกว่า ๒ ปี~~

~~๑.๑๐ วัตถุประสงค์~~

~~ราชวิทยาลัย จิตวิทยา หรือสมาคมวิชาชีพที่แพทยสมาคมมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบดูแลการฝึกอบรม
จะต้องระบุวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม~~

~~๑.๑๑ เนื้อหาสาระของการฝึกอบรม~~

~~ราชวิทยาลัย จิตวิทยา หรือสมาคมวิชาชีพที่แพทยสมาคมมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบดูแลการฝึกอบรม
จะต้องระบุเนื้อหาสาระของการฝึกอบรม~~

~~๑.๑๒ วิธีการฝึกอบรม~~

~~ราชวิทยาลัย จิตวิทยา หรือสมาคมวิชาชีพที่แพทยสมาคมมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบดูแลการฝึกอบรม
จะต้องระบุวิธีการฝึกอบรมหลักที่สัปดาห์ฝึกอบรมควรพิจารณาจัดให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อให้ได้ประส
ผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาของการฝึกอบรม โดยให้ระบุวิธีการฝึกอบรมและ
ลักษณะการจัดในแต่ละช่วงหรือชั้นปีของการฝึกอบรม~~

~~๑.๑๓ การประเมินผู้เข้ารับการฝึกอบรม~~

~~ราชวิทยาลัย จิตวิทยา หรือสมาคมวิชาชีพที่แพทยสมาคมมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบดูแลการฝึกอบรม
จะต้องระบุรูปแบบการประเมินผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้แก่~~

- ~~(๑) การประเมินระหว่างการฝึกอบรม สถาบันฝึกอบรมจะต้องจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรมในแต่ละช่วง หรือแต่ละปี เพื่อสามารถให้ข้อมูลกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมประกอบการพัฒนาหรือเพื่อการเลื่อนระดับ~~
- ~~(๒) การประเมินเพื่อวุฒิบัตร ราชวิทยาลัย วิทยาลัย หรือสมาคมวิชาชีพที่แพทยสภามอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบดูแลการฝึกอบรมจะต้องระบุคุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์เข้ารับการสอบเพื่อวุฒิบัตร วิธีการประเมิน และเกณฑ์การตัดสิน ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์ การออกหนังสืออนุมัติและวุฒิบัตรเพื่อแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ.๒๕๕๒~~

~~๑.๑๔ การประกันคุณภาพการฝึกอบรม~~

~~ราชวิทยาลัย วิทยาลัย หรือสมาคมวิชาชีพที่แพทยสภามอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบดูแลการฝึกอบรมจะต้องระบุให้สถาบันฝึกอบรมจัดให้มีการประกันคุณภาพการฝึกอบรมตามระบบ กอ.ก. และเกณฑ์ที่แพทยสภากำหนด~~

~~๑.๑๕ การทบทวน และการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม~~

~~ราชวิทยาลัย วิทยาลัย หรือสมาคมวิชาชีพที่แพทยสภามอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบดูแลการฝึกอบรมจะต้องจัดให้มีการทบทวนและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเป็นระยะๆ หรืออย่างน้อยทุก ๕ ปี และแจ้งผลการทบทวน และพัฒนาให้แพทยสภารับทราบ~~

๒. เกณฑ์สถาบันฝึกอบรม

สถาบันฝึกอบรม หมายถึง คณะแพทยศาสตร์ วิทยาลัยแพทยศาสตร์ สถาบันทางการแพทย์ หรือโรงพยาบาลที่จัดการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน

อนึ่งราชวิทยาลัย วิทยาลัย หรือสมาคมวิชาชีพที่แพทยสภามอบหมายให้ดูแลการฝึกอบรมสาขาหรืออนุสาขาใด เมื่อจะพิจารณาอนุมัติให้คณะแพทยศาสตร์ วิทยาลัยแพทยศาสตร์ สถาบันทางการแพทย์ หรือโรงพยาบาลใดเปิดเป็นสถาบันฝึกอบรมได้ คณะแพทยศาสตร์ วิทยาลัยแพทยศาสตร์ สถาบันทางการแพทย์ หรือโรงพยาบาลนั้นจะต้องมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ทั่วไปและเกณฑ์เฉพาะ และจะต้องระบุสถานภาพของสถาบันฝึกอบรมนั้น ดังนี้

๒.๑ เกณฑ์ทั่วไปสำหรับสถาบันฝึกอบรม

(๑) คุณสมบัติทั่วไป

- (ก) ได้รับการรับรองคุณภาพ หรือกำลังดำเนินการพัฒนาเพื่อการรับรองคุณภาพ
- (ข) มีบรรยากาศทางวิชาการในลักษณะสังคมนักวิชาการ เพื่อเสริมสร้างคุณสมบัติในการใฝ่รู้ให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม
- (ค) มีระบบการบริหารจัดการที่ดี มีสถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ และจำนวนผู้ป่วยทั้งประเภทผู้ป่วยในและผู้ป่วยนอกพอเหมาะแก่การฝึกอบรม และผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีส่วนดำเนินการดูแลรักษาและให้บริการกับผู้ป่วยโดยตรง
- (ง) มีหน่วยงานเทียบเท่าภาควิชาในคณะแพทยศาสตร์ วิทยาลัยแพทยศาสตร์ หรือแผนกในโรงพยาบาล เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ โดยผู้บริหารของคณะแพทยศาสตร์ วิทยาลัยแพทยศาสตร์ หรือโรงพยาบาลที่รับผิดชอบดำเนินการต้องไม่มีผลประโยชน์ส่วนตัวที่อาจขัดขวางการบริหารงานและการพัฒนางานการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน
- (จ) มีปณิธานและพันธกิจระบุไว้ชัดเจนว่ามุ่งผลิตแพทย์ประจำบ้านที่มีความรู้ความสามารถ และคุณสมบัติสอดคล้องกับหลักสูตร และมีความสามารถในการเป็นนักวิชาการ และที่จะศึกษาต่อเนื่องได้ และมีวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่สอดคล้องกับพันธกิจ

- (ฉ) มีระบบบริหารงานที่ชัดเจนเพื่อสนับสนุนการจัดการฝึกอบรมให้บรรลุตามปณิธาน ได้แก่ การบริหารงานทั่วไป การบริหารการศึกษา เป็นต้น ระบบบริหารงานดังกล่าวให้ทำเป็นระเบียบของคณะแพทยศาสตร์ วิทยาลัยแพทยศาสตร์ สถาบันทางการแพทย์ หรือโรงพยาบาล และประกาศให้ผู้เกี่ยวข้องทราบทั่วกัน
- (ช) มีแพทย์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเพียงพอรับผิดชอบในสาขาที่ฝึกอบรมและในสาขาที่เกี่ยวข้อง และมีความมุ่งมั่น ความเต็มใจในการเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรฝึกอบรม
- (ช) ในระยะเริ่มแรก (ประมาณ ๕ ปี) คณะแพทยศาสตร์ วิทยาลัยแพทยศาสตร์ สถาบันทางการแพทย์ หรือโรงพยาบาลที่ขอเปิดดำเนินการฝึกอบรม อาจพิจารณาทำความเข้าใจกับ คณะแพทยศาสตร์ วิทยาลัยแพทยศาสตร์ หรือโรงพยาบาลที่มีประสบการณ์ดำเนินการ เปิดหลักสูตรการฝึกอบรมมาแล้วไม่ต่ำกว่า ๑๐ ปี ให้ช่วยทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา และช่วยเหลือ หรือเป็นสถาบันสมทบ หรือสถาบันร่วมในการดำเนินการฝึกอบรม
- (ฌ) ก่อนเปิดดำเนินการฝึกอบรม คณะแพทยศาสตร์ วิทยาลัยแพทยศาสตร์ สถาบันทางการแพทย์ หรือโรงพยาบาล จะต้องดำเนินการให้แพทย์สภารับรองหลักสูตรของสถาบัน ฝึกอบรมเพื่อให้ผู้สำเร็จการฝึกอบรมมีสิทธิ์เข้าสอบเพื่อวุฒิบัตรฯ และจะต้องมีความพร้อม ในการจัดการฝึกอบรมและทรัพยากรต่างๆ โดยเฉพาะอาจารย์ สื่อการศึกษาและอุปกรณ์ การฝึกอบรมครบถ้วนตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้จะต้องมีแผนดำเนินงานระยะ ๕ ปีที่มีความชัดเจนและเป็นไปได้ โดยแผนปฏิบัติการจะต้องแสดงให้เห็นว่ามีความพร้อมดังกล่าว ก่อนเริ่มการฝึกอบรมแต่ละชั้นปีอย่างน้อย ๑ ปีการศึกษา
- (ญ) ในกรณีที่ เป็นสถาบันฝึกอบรมภาคเอกชน นอกจากจะต้องมีคุณสมบัติตามข้อ (ก) ถึง (ฌ) แล้ว จะต้องไม่แสวงหากำไรจากการฝึกอบรม โดยให้จัดตั้งมูลนิธิหรือกองทุนที่มีทุนสำรองเพียงพอในการดำเนินการระยะยาว และให้มีผู้แทนราชวิทยาลัย วิทยาลัย หรือ สมาคมวิชาชีพที่รับผิดชอบดูแลการฝึกอบรม เป็นกรรมการของมูลนิธิหรือกองทุนโดยตำแหน่ง
- (๒) **หน่วยงานกลางพื้นฐาน** สถาบันฝึกอบรมนั้นจะต้องมีหน่วยงานกลางให้บริการดังต่อไปนี้
- (ก) **ห้องปฏิบัติการสำหรับการชันสูตร** สถาบันฝึกอบรมจะต้องมีการให้บริการตรวจทางห้องปฏิบัติการ หรือติดต่อขอรับบริการตรวจทางห้องปฏิบัติการให้ครอบคลุมการชันสูตรประเภทพื้นฐานและประเภทเฉพาะที่จำเป็นสำหรับการฝึกอบรม ซึ่งห้องปฏิบัติการต้องมีพยาธิแพทย์หรือแพทย์หรือบุคลากรอื่นที่มีความรู้ความชำนาญเป็นผู้ควบคุม
- **ห้องปฏิบัติการด้านพยาธิวิทยากายวิภาค** สามารถที่จะทำการตรวจศพ ตรวจชิ้นเนื้อและสิ่งส่งตรวจทางเซลล์วิทยาที่ได้จากการผ่าตัดหรือการทำหัตถการ สามารถเตรียม สไลด์ชิ้นเนื้อเยื่อและสิ่งส่งตรวจเพื่อตรวจด้วยกล้องจุลทรรศน์ได้เอง พยาธิแพทย์ต้องมีเวลา มีความสามารถ และเต็มใจให้คำปรึกษาหารือหรือสอนแพทย์ประจำบ้านทุกสาขาได้ อัตราการตรวจศพซึ่งเปรียบเสมือนดัชนีชี้บ่งความสนใจทางวิชาการและความใส่ใจในการ ค้นหาสาเหตุ การดำเนินโรค และการประเมินผลการรักษาของแพทย์ในโรงพยาบาลนั้นจะต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ของจำนวนผู้ป่วยที่ถึงแก่กรรม (ไม่รวมการตรวจศพทางด้านนิติเวชศาสตร์) การตรวจศพ การตรวจชิ้นเนื้อ และการตรวจทางเซลล์วิทยาต้องกระทำโดย ครอบคลุมจนสามารถให้การวินิจฉัยขั้นสุดท้าย และต้องมีรายงานการตรวจเก็บไว้เป็นหลักฐานทุกราย

ในกรณีที่อัตราการตรวจศพของสถาบันฝึกอบรมไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด สถาบันจะต้องแสดงหลักฐานที่บ่งชี้ถึงความสนใจทางวิชาการ และความใส่ใจในการค้นหาสาเหตุการดำเนินโรค และการประเมินผลการรักษาของแพทย์ในโรงพยาบาลด้วยการตรวจทางพยาธิวิทยาหรือการตรวจอื่นๆ

• **ห้องปฏิบัติการด้านพยาธิวิทยาคลินิกหรือเวชศาสตร์ขั้นสูง** สามารถให้บริการตรวจด้านโลหิตวิทยา เคมีคลินิก จุลทรรศณศาสตร์ จุลชีววิทยา วิทยาภูมิคุ้มกันได้เป็นประจำ รวมทั้งจะต้องมีการให้บริการทางด้านธนาคารเลือดที่จำเป็นสำหรับการฝึกอบรม

- (ข) **หน่วยรังสีวิทยา** สถาบันฝึกอบรมจะต้องมีรังสีแพทย์ผู้ทรงคุณวุฒิ สามารถตรวจทางรังสีที่จำเป็นสำหรับการฝึกอบรมได้
- (ค) **ห้องสมุดทางแพทย์** สถาบันฝึกอบรมจะต้องมีห้องสมุดซึ่งมีตำรามาตรฐานทางการแพทย์ วารสารการแพทย์ที่ใช้อย่างน้อย และหนังสือตรวจวินิจฉัยสำหรับช่วยค้นรายการที่ตีพิมพ์ในวารสารสำหรับให้แพทย์ประจำบ้านใช้ได้สะดวก
- (ง) **หน่วยเวชระเบียนและสถิติ** สถาบันฝึกอบรมจะต้องจัดให้ผู้ป่วยทุกคนมีแฟ้มประจำตัวซึ่งบันทึกประวัติ ผลการตรวจร่างกาย การส่งการรักษาที่เป็นมาตรฐาน และมีระบบการจัดเก็บ ค้นหา และการประมวลสถิติที่มีประสิทธิภาพ
- (จ) **หน่วยงานทางด้านคลินิกที่เกี่ยวข้องกับการดูแลรักษาผู้ป่วยสาขาที่ฝึกอบรม** สถาบันฝึกอบรมจะต้องมีหน่วยงานทางคลินิกที่สำคัญได้แก่ อายุรศาสตร์ ศัลยศาสตร์ กุมารเวชศาสตร์ สูติศาสตร์ นรีเวชวิทยา เพื่อให้การดูแลรักษาผู้ป่วยในสาขาที่ฝึกอบรมหากจำเป็น
- (ฉ) **กิจกรรมวิชาการ** สถาบันฝึกอบรมจะต้องจัดให้มีกิจกรรมวิชาการสม่ำเสมอ ทั้งในหน่วยงานที่รับผิดชอบในการสาขาที่ฝึกอบรม เช่น กิจกรรม journal club หรือกิจกรรมวิชาการระหว่างหน่วยงานหรือระดับโรงพยาบาล เช่น tissue conference, tumour conference, morbidity mortality conference, clinicopathological conference

นอกจากนี้ สถาบันฝึกอบรมจะต้องจัดหรืออนุญาตให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมไปเรียนวิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐานประยุกต์ หรือวิทยาศาสตร์คลินิกสัมพันธ และควรสนับสนุนให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ร่วมประชุมวิชาการนอกสถาบันฝึกอบรมตามโอกาสสมควร

๒.๒ เกณฑ์เฉพาะสำหรับสถาบันฝึกอบรม

สถาบันฝึกอบรมจะต้องจัดให้มีหน่วยงานให้การดูแลรักษาผู้ป่วยในสาขาที่ฝึกอบรมตลอดเวลา มีงานบริการที่มีคุณภาพและปริมาณเป็นไปตามที่ราชวิทยาลัย วิทยาลัย หรือสมาคมวิชาชีพ ที่แพทย์สมาคมอบหมายให้ดูแลการฝึกอบรม สาขานั้นๆ เป็นผู้กำหนด

สถาบันฝึกอบรมใดขาดหน่วยงานหรือคุณสมบัติบางข้อ ก็อาจจัดการฝึกอบรมโดยใช้สถาบันการฝึกอบรมอื่นเป็นสถาบันสมทบ หรือสถาบันร่วมฝึกอบรม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาวิชาที่จะขอเปิดการฝึกอบรม

๒.๓ สถานภาพของสถาบันฝึกอบรม

สถาบันฝึกอบรมอาจมีสถานภาพหลายอย่าง ตามบทบาทหน้าที่ในการฝึกอบรม ดังนี้

- (๑) **สถาบันฝึกอบรมหลัก** ได้แก่ สถาบันฝึกอบรมที่ดำเนินการจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน และได้รับอนุมัติจากแพทยสภาให้เปิดเป็นสถาบันฝึกอบรม โดยจัดให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับประสบการณ์จากสถาบันฝึกอบรมตลอดหลักสูตร หรือเป็นเวลาไม่ต่ำกว่าร้อยละเวลา ๒ ใน ๓ ของหลักสูตร

- (๒) **สถาบันฝึกอบรมสมทบ** ได้แก่ สถาบันฝึกอบรมที่ได้รับอนุมัติจากแพทยสภาให้เป็นสถาบันฝึกอบรมสมทบกับสถาบันหลัก เพื่อจัดการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านในส่วนที่สถาบันหลักไม่สามารถจัดประสบการณ์ได้ โดยกิจกรรมดังกล่าวเมื่อรวมกันแล้วต้องมีระยะเวลารวมกันไม่ต่ำกว่า ๓ เดือน และไม่เกิน ๑ ใน ๓ ของระยะเวลาของหลักสูตร

ตัวอย่าง คณะแพทยศาสตร์ จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมฯ สาขา และขออนุมัติเปิดเป็นสถาบันฝึกอบรม รวมทั้งขอให้คณะแพทยศาสตร์ เป็นสถาบันฝึกอบรมสมทบ จัดกิจกรรม ให้ผู้เข้าฝึกอบรมเป็นเวลา ๖ เดือน เป็นต้น

- (๓) **สถาบันร่วมฝึกอบรม** ได้แก่ สถาบันฝึกอบรมตั้งแต่ ๒ แห่งขึ้นไป ที่ดำเนินการจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านและได้รับอนุมัติจากแพทยสภาให้เปิดเป็นสถาบันฝึกอบรมร่วมกัน โดยจัดให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับประสบการณ์จากทุกสถาบัน โดยแต่ละแห่งมีเวลาไม่ต่ำกว่า ๑ ใน ๓ ของระยะเวลาของหลักสูตร

ตัวอย่าง คณะแพทยศาสตร์ ร่วมกับ โรงพยาบาล จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมฯ สาขา และขออนุมัติเปิดเป็นสถาบันร่วมฝึกอบรม โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับประสบการณ์จากคณะแพทยศาสตร์ เป็นเวลา ๒ ปี และจากโรงพยาบาล เป็นเวลา ๑ ปี เป็นต้น

- (๔) **สถาบันฝึกอบรมกิจกรรมเลือก** ได้แก่ สถาบันฝึกอบรมที่ได้รับความเห็นชอบจากราชวิทยาลัย วิทยาลัย หรือสมาคมวิชาชีพ โดยการพิจารณาของคณะอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขานั้น ให้เป็นสถาบันฝึกอบรมที่จัดประสบการณ์เพิ่มเติมให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่สนใจได้ในลักษณะของกิจกรรมเลือก (Elective) โดยมีระยะเวลาไม่เกิน ๓ เดือน

หลักสูตรอาจจัดให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับประสบการณ์เพิ่มเติมจากสถาบันฝึกอบรมกิจกรรมเลือกได้ โดยจะต้องมีระยะเวลารวมกันตลอดหลักสูตรไม่เกินระยะเวลาที่ราชวิทยาลัย วิทยาลัย หรือสมาคมวิชาชีพกำหนด

๓. การขออนุมัติเป็นสถาบันฝึกอบรม

คณะแพทยศาสตร์ วิทยาลัยแพทยศาสตร์ สถาบันทางการแพทย์ หรือโรงพยาบาลใดที่มีความประสงค์จะเปิดเป็นสถาบันฝึกอบรมในสาขาที่มีเกณฑ์หลักสูตรการฝึกอบรมที่ได้รับการอนุมัติจากแพทยสภาแล้ว ถ้าเป็นการจัดการฝึกอบรมที่มีหรือไม่มีสถาบันฝึกอบรมสมทบ ให้สถาบันฝึกอบรมหลักเป็นผู้ดำเนินการจัดทำข้อมูล หากเป็นการจัดการฝึกอบรมในลักษณะที่มีสถาบันร่วมฝึกอบรม ให้ทุกสถาบันฝึกอบรมร่วมรับผิดชอบเป็นผู้ดำเนินการจัดทำข้อมูลตามเกณฑ์หลักสูตรการฝึกอบรมที่ได้รับอนุมัตินั้น เสนอแพทยสภา เพื่อส่งให้ราชวิทยาลัย วิทยาลัย หรือสมาคมวิชาชีพที่แพทยสภามอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบดูแลการฝึกอบรมประสานงานกับคณะอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ ตรวจสอบการเปิดเป็นสถาบันฝึกอบรม และกำหนดศักยภาพของสถาบันฝึกอบรมหลักและสถาบันสมทบ(ถ้ามี) หรือสถาบันร่วมฝึกอบรม ตามเกณฑ์หลักสูตรและจำนวนความต้องการของแพทย์เฉพาะทางสาขานั้น แล้วให้นำเสนอราชวิทยาลัย วิทยาลัย หรือสมาคมวิชาชีพที่แพทยสภามอบหมายให้ดูแลการฝึกอบรมพิจารณาเสนอให้แพทยสภาอนุมัติต่อไป

~~๔. การติดตามกำกับดูแลสถาบันฝึกอบรม~~

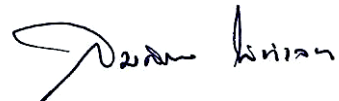
~~ราชวิทยาลัย วิทยาลัย หรือสมาคมวิชาชีพที่แพทยสภามอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบดูแลการฝึกอบรม จะต้องจัดให้มีการติดตามกำกับดูแลสถาบันฝึกอบรมหลัก สถาบันฝึกอบรมสมทบ สถาบันร่วมฝึกอบรม ที่ได้รับอนุมัติให้เปิดการฝึกอบรมเป็นระยะๆ โดยการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ เป็นผู้ดำเนินการตามแนวทางที่แพทยสภากำหนด และเสนอรายงานผ่านราชวิทยาลัย วิทยาลัย หรือสมาคมวิชาชีพ เพื่อเสนอให้แพทยสภารับทราบเป็นระยะๆ~~

~~หากคณะอนุกรรมการพิจารณาและสอบฯ พบว่าสถาบันฝึกอบรมหลักหรือสถาบันร่วมฝึกอบรมใดไม่มีผู้สมัคร
เข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรใดติดต่อกันเกิน ๕ ปี ให้ “พัก” การประกาศรับสมัครแพทย์ประจำบ้านสำหรับหลักสูตรนั้น
ของสถาบันฝึกอบรมหลักหรือสถาบันร่วมฝึกอบรมนั้นไว้ก่อน จนกว่าคณะอนุกรรมการพิจารณาและสอบฯ จะได้ประเมิน
สถาบันฝึกอบรมนั้นว่ายังมีความพร้อมในการฝึกอบรมตามเกณฑ์ที่กำหนด~~

~~หากคณะอนุกรรมการพิจารณาและสอบฯ พบว่าสถาบันฝึกอบรมหลักหรือสถาบันร่วมฝึกอบรมใดไม่มีผู้สมัคร
เข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรใดติดต่อกันเกิน ๑๐ ปี ให้ “ยกเลิก” การเป็นสถาบันฝึกอบรมของสถาบันฝึกอบรมหลักหรือ
ของสถาบันร่วมฝึกอบรมกลุ่มนั้น และให้ทำเรื่องแจ้งราชวิทยาลัย วิทยาลัย หรือสมาคมวิชาชีพเฉพาะแพทย์สภาเพื่ออนุมัติ
หากสถาบันฝึกอบรมมีความประสงค์จะขอเป็นสถาบันฝึกอบรมอีก ให้ดำเนินการตามข้อ ๓~~

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๒

(นายแพทย์สมศักดิ์ โล่ห์เลขา)

นายกแพทยสภา

แพทยสภา The Medical Council

ชั้น 7 อาคาร 6 สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง นนทบุรี 11000

7th Floor, Office of the Permanent Secretary, The Ministry of Public Health, Tiwanond Rd., Nonthaburi 11000, Thailand.

Tel: ประชาสัมพันธ์ 02-590-1886 ฝึกอบรม 02-590-1880 นโยบาย 02-590-1887 ทะเบียน 02-590-1884 บริหาร 02-590-1888
จริยธรรม 02-590-1881, 02-589-7700, 02-589-8800 Fax: 02-591-8614-5 Website: www.tmc.or.th E-Mail: tmc@tmc.or.th

ประกาศแพทยสภา

ที่ ๒๕ / ๒๕๕๙

เรื่อง หลักเกณฑ์การขออนุมัติเกณฑ์หลักสูตรการฝึกอบรม แพทย์ประจำบ้านสาขา/อนุสาขาใหม่

เพื่อให้การขออนุมัติเกณฑ์หลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านสาขา/อนุสาขาใหม่ มีหลักเกณฑ์ และเป็นไปด้วยความเหมาะสม คณะกรรมการแพทยสภาในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๙ วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๙ มีมติกำหนดหลักเกณฑ์การขออนุมัติเกณฑ์หลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านสาขา/อนุสาขาใหม่ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“ราชวิทยาลัย” หมายความว่า ราชวิทยาลัยและวิทยาลัยวิชาชีพเวชกรรมที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๒๑(๓)(ณ) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ รวมถึงสมาคมเวชศาสตร์ป้องกันแห่งประเทศไทย

ข้อ ๒ เกณฑ์หลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านที่จะขอให้แพทยสภาอนุมัติเป็นสาขาใหม่หรือ อนุสาขาใหม่ ต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) ต้องเป็นหลักสูตรการฝึกอบรมในสาขา/อนุสาขาที่เป็นปัญหา และเป็นความต้องการของประเทศ

(๒) ยังไม่มีผู้เชี่ยวชาญสาขา/อนุสาขาอื่นๆ ที่สามารถดูแลรักษาผู้ป่วยเหล่านี้ได้อย่างมีคุณภาพ และการมีผู้เชี่ยวชาญทางด้านนี้จะทำให้การดูแลรักษาผู้ป่วยมีประสิทธิภาพ และปลอดภัยยิ่งขึ้น

(๓) สามารถจัดให้มีการฝึกอบรมที่มีมาตรฐาน สร้างความเชื่อมั่นได้ว่าผู้ผ่านการฝึกอบรมจะมี คุณสมบัตินี้ และความรู้ความสามารถตามสมรรถนะที่กำหนดไว้ ครอบคลุมความรู้ทางวิทยาศาสตร์พื้นฐาน สมรรถนะทางคลินิก และ professionalism ด้านต่างๆ และต้องมีระบบการประเมินทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ โดยมีระยะเวลาการฝึกอบรมอย่างน้อย ๓ ปีสำหรับสาขา และอย่างน้อย ๒ ปีสำหรับอนุสาขา

(๔) กรณีหลักสูตรอนุสาขาต้องเป็นการศึกษาต่อเนื่องจากความรู้พื้นฐาน ที่มีอยู่เดิมจากการฝึกอบรม สาขาหลัก และได้รับความเห็นชอบจากราชวิทยาลัยนั้น

ข้อ ๓ การขออนุมัติเกณฑ์หลักสูตรสาขาหรืออนุสาขานั้น ให้ราชวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องแห่งหนึ่งหรือ หลายแห่งร่วมกันจัดทำเอกสารแนวคิด (concept paper) แสดงหลักฐานและข้อมูลตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวใน ข้อ ๒ เสนอคณะกรรมการกลางฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านเพื่อพิจารณาส่งเสนอคณะกรรมการแพทยสภา เพื่อพิจารณาอนุมัติในหลักการ

เมื่อคณะกรรมการแพทยสภาอนุมัติในหลักการแล้ว ให้ราชวิทยาลัยที่ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ประสานกับหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง เสนอรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิต่อคณะกรรมการแพทยสภาเพื่อขออนุมัติ แต่งตั้งเป็นคณะกรรมการร่างเกณฑ์หลักสูตรดังกล่าวต่อไป

ข้อ ๔ ในกรณีที่หลักสูตรสาขา/อนุสาขาใดไม่มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อเนื่องกันเป็นเวลาห้าปี ให้ยกเลิกหลักสูตรสาขา/อนุสาขานั้น

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙

(นายแพทย์สมศักดิ์ โล่ห์เลขา)

นายกแพทยสภา